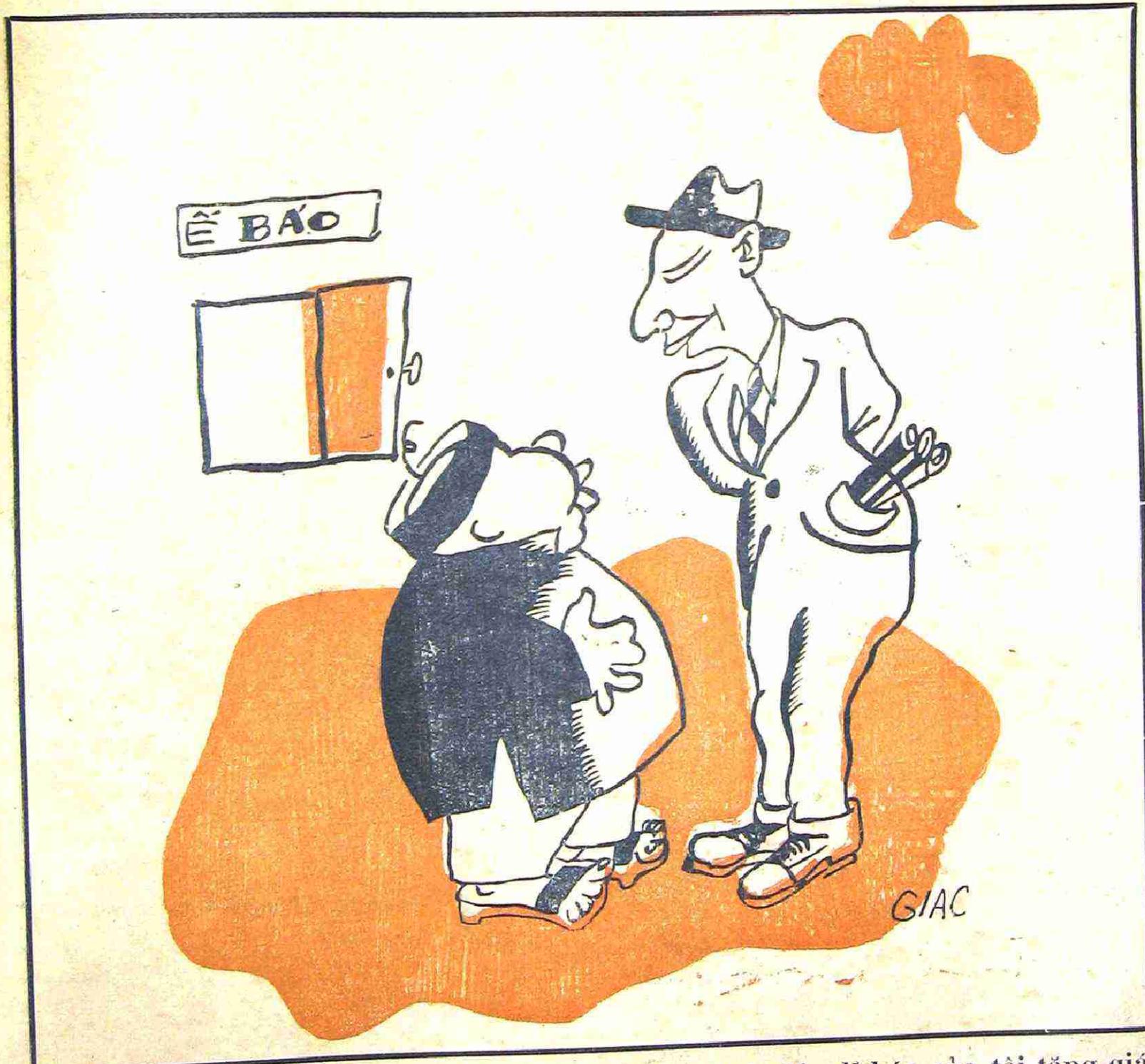

NGAY DAY

NĂM THỨ NĂM—THỨ BẢY 20 JUILLET 1940—SỐ 217, GIÁ 0p12

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ: 80, DƯỜNG QUAN THÀNH—TÉL. 874

— Bác Xã ạ, bắt đắc dĩ báo của tôi tăng giá.
— Không hề gì ! khi báo chưa tăng giá, tôi
đã mua trữ được vài nghìn sò rồi.

Bút máy

PARKER giá 23p50 34p50 50p75.
WATERMANN giá 17p50.
EVERSHARP giá 9p25 15p25 21p50 33p55.
CONKLIN giá 16p50.

KAOLO giá 5p00

KHẮC TÊN. — Cố máy điện khắc tên họ vào bút không thay tên. Làm quà cho một người bạn một cái bút máy có khắc tên người bạn đó vào thi không gỉ nhã và quý báu.

GỬI KHẮC ĐỒNG DƯƠNG. — Những bút của bản hiệu gửi đi đều có thư chuyên môn xem rất cẩn thận và mỗi cái bút gửi đi đều có fixture ghi số lâm bảo-dám. Nếu dù ở xa mua cũng khôn; ngại mua phải hàng xấu.

MAI - LINH

60-62, Avenue Paul Doumer — HAIPHONG
• Téléphone 332. Boite postale No 45 •

Nhà bán kính và bút mờ từ năm 1932

Ngòi và gò của

◆◆ HOA-KÝ ◆◆

Ngòi Thủy-Tinh

DOCTEUR

NG. MANH THAN

CLINIQUE ET MATERNITÉ

CABINET MÉDICAL

49-51 Avenue du Grand-Bouddha

Téléphone 830

Médecine générale et infantile

Dermato.-vénérologie

Rayons X — Rayons U. — V et I.R

Diathermie — Ondes Courtes

Courants Galvano — Faradiques

CONSULTATIONS

Matin : 8h. à 11h.

Soir : 3h. à 6h.

AN-THAI

GRAND FABRIQUE
DE POUSSÉ-POUSSE

Gặp khi gió kép mưa đơn,
Đừng xe AN-THAI chẳng
còn có gì.

Có bán đủ cả: Vải, Sám, Lốp
và đồ phụ-tùng xe-tay
N. 2, Rue Nguyễn-Trọng-Hiệp
HANOI

Luthart

DÙNG TIẾNG
KÉU
ĐẸP
BỀN

Guitares Banjos Violons

Mandolines et
accessoires de
Lutherie

DƯƠNG THIỆU TƯỚC
57, Rue du Chavre 57
— HANOI —

DOCTEUR CAO XUÂN CẦM

de la Faculté de Paris. Ancien Médecin
Charge de l'Institut Antivénézéen de Hué

Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị Nội-
thương và bệnh Hoa-liêu

Khám bệnh tại —

53 Henri d'Orléans — Hanoi
Pô-đa-Đô-g, cạnh hội
(tập - Thiên) có p'ông
duong bênh

Sách :

NỘI CHUYỆN NUÔI CON

bán tại hiệu Thụy-Ký 98 Hàng

Gai (Rue du Chavre), Hanoi

Giá Op.35 một quyển

MỌI NHÀ NÊN CÓ MỘT CUỐN

Vua Quang Trung

lđe sống lại những trận chiến tranh kinh thiên động địa
của bậc Dân Tộc Anh Hùng nước Việt Nam ta. (Lịch sử
tiểu thuyết) của Phan-trần-Trúc soạn, nhà in Lê Cường
Hanoi xuất bản, in gần xong, giá Op.50

LỐ' BU'ÓC SANG NGANG

một tập thơ xưa nay chưa từng có, của thi sĩ Nguyễn-
Bính. Nhà in Lê Cường, in bằng giấy Offset gần xong,
giá Op.50

LAN HŨ'U

Một cuốn tiểu thuyết tinh đã được khắp các bậc thanh
niên tán tiến hoan nghênh, lại được cả các gia đình
hay còn theo khuôn phép cũ, cũng thi nhau mua cho con
cháu đọc.

Tiểu thuyết của NHƯỢNG-TỔNG : Một nhà văn, một
nhà chính trị đã được quở dân yêu mến từ lâu và nhớ
mong mãi cho tới nay.

Lan-Hũn đã được báo Tin Mới, Việt Báo, Hanoi Tân
Văn phê bình, đã: lên trên những tiểu thuyết có giá trị
hiện nay.

Có bán khắp các nơi, giá Op.50. Mandat mua sách gửi
cho Lê Cường 96 route de Hué, Hanoi.

— TẠI HIỆU DÊT — CỤ'-CHUNG —

Hiệu đang trưng bày nhiều kiểu

Maillot, Slip

đi tắm bể rất đẹp

Trước khi đi tắm xin mời các Ngài,
hãy đến xem qua các kiểu áo mới

CỤ'-CHUNG

100 Rue du Coton, HANOI

Mat dcp nhu' xuân

Ngày xuân về mặt muôn tươi đẹp rực-rỡ, nên
sửa điện, da sẽ không bao giờ hư như : nè
bắt gió, bắt nắng, gián sán, to da, v. v...

aimo'my vien

Nên mua máy uốn tóc : 100p.—200p.—400.—đến

1800p. — Máy điện Rayon Violet : 80p.—150p.

Máy sấy tóc : 25p.—350p.—Máy uốn

lông mi : 0p.90 — 12p.00 Máy điện

Máy điện Massage (soa nắn) : 9p.—

45p.—240p. — Máy làm nở vú

(ngực đàn bà) 40p.—380p. Máy

điện kẹp mũi làm đẹt dừa 485p.—

tondeuse điện : 70p.—Douche pul-

M Y
VIEN

A M Y

Thân đều, ngực (vú) nở, dáng đi đẹp. Chỉ dùm
diêm-trang giữ gìn các lối lịch sự. Giá sửa từ
MỘT ĐỒNG. Răng đen, trắng. Uốn ruộm tóc.

MY VIEN AMY 26 Hàng Than Hanoi

hiệu hot tóc ?

vérificateur điện 60p. — Vibro Masseur Standart

18p.—Kim uốn tóc thường : 1p.80—

9p.50—Thuốc uốn tóc permanence :

1p.—2p.—3p. Purma (fabrication

américaine) làm lồng mi dài cong

Nếu mua máy, xin dạy cách làm

cần thận, chắc chắn. Amy dai-lý

các máy sửa đẹp Pháp — Anh — Mỹ

PHÒNG - TỊCH VÀ PHẨM - PHÒNG

HAY LÀ ĐAU ĐÃ DÂY

Thuốc hay nói tiếng khấp Đông Dương
giống khen rết nhiều cùn sỏi thận lòn
Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không Con chim
biết đói, ăn chậm tiêu, bụng vỗ bịch bịch. Khi ăn uống rồi thì bay q (q
hơi hoặc q chua). Thường khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng nôn
hòn, khi đau lưng, đau ran trót vai. Người thường ngao ngán và mệt
mệt, buồn bã tinh trung, bị lâm nǎm sắc da vàng, da bụng dày. Còn nhiều
chứng khác kẽ xít. Một liệu thay dễ chịu hoặc khỏi ngay. Liều một
bát uống tp25. Liều hai bát uống 0p45.

Vụ định Tâng án từ Kim tiền năm 1926

Đại lý phát hành toàn tỉnh Hanoi: AN HÀ 13 Hàng Mã (Cuivre) Hanoi
Đại lý phát hành khắp Đông Dương: NAM TÂN 100 phố Bonnal, Haiphong
Có linh 100 đại lý khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung - Nam - Bắc Kỳ - Cao
mèn và Lào có treo cái biển trên.

tiêu thụyết của **BACH - KIM**

giá 0p 25 cuoc 0p 16

Ở đời này, biết bao nhiêu
người không có đồng tiền
mà phải điêu đứng, trai
lại cũng có nhiều người
không thoát khỏi khổ dồn
khô sờ về nỗi đà sần có
đồng tiền trong tay ! . . .

MINH - PHƯƠNG xuất bản

dã có bán
**một
thanh-niên
trác táng**

TỦ SÁCH MỚI

Tổng phát hành tại Bắc-kỳ :

LIBRAIRIE CENTRALE

60, Bd Borgnis Desbordes, HANOI

**Éditions
choisies**

Xuất-bản hàng tháng
những tác-phẩm hay

Dán in:

rượu càn chảng uống mà say!

tiêu thụyết của Nguyễn Khắc Mẫn. giá 0p.35

Dán in xong:

ái-tình

XÉT THEO TÂM-LÝ VÀ Y-HỌC. Ngót 200 trang giảng giải những điều
quan hệ về ái-tình. Nói rõ về say mê, cảm đỗ, khiêu dâm, hòn, tàn
và trinh, hai trái tuyết lè, kén vợ, kén chồng, gian lận, thất tiết,
cùng những điều cần thiết mà nam nữ thanh niên phải hiểu rõ để
gìn giữ sức khỏe và gày hành-phức gia đình. Chẳng phải là dám
thư, đó là một cuốn sách giấy về ái-tình, mới lạ hơn hết các sách
đã có, do giáo sư Thủ an soạn rất công phu. Giá 0p.55.

người, ngợm !

tập truyện-thần các nhân-vật ở xã-hội hiện-tại, của Tam
Lang. Giá 0p.25

đời vô định

tiêu thụyết của Phạm Ngọc Khôi. Giá 0p.10

cô gái giặt sa

tiểu sử Tây Thi do Hồ Cát Lâm, dịch Giá 0p.35

bức thư của người không quen

một văn phẩm kiết tíc của văn hào Stefan Zweig, do Lan
Khai dịch.

Mua sách hàng năm tức là khuyến khích phản đối, và góp sức vào sự gây
dụng văn chương Việt Nam (Được trút 1927, và không phải chịu trước
phi).

Thứ tư gửi về:

M. NGUYỄN GIA VĨ
62, Hàng Cót — HANOI

Võ đức Diên

và

Nguyễn văn Nghi

KIẾN TRÚC SƯ

8, Place Négrier

♦ HANOI — Tel. 77 ♦

Kính Thuốc

Kính hiệu **Filocros** là
hang tốt nhất để di ngoài
nắng, giá từ 4p. trở lên. Bán
dú thử kính lão (viễn thị) và
cận thị. Có nhiều kiều gọng
nhựa, gọng kẽm, gọng vàng
rất đẹp và chắc chắn. Có
máy lắp mắt kính và chữa
gọng kính.

Gửi linh hóa giao ngan

đào lập

97, Hàng Gai, Hanoi

— mới xuất bản —

**2 BÀI VÕ
SỰ TỬ CÔN CẦU**

và nhiều miếng hiềm độc để dạy
hai người đấu với nhau. Mua ngay
Sách dạy « HỌC ĐẤU VÕ TÀU » giá 0p.60
HANOI — NHẬT-NAM THƯ QUÁN — 19 Hàng Điều
Mới xuất bản — Do SON - NHÂN soạn

**TRICOTS
CHEMISETTES**

La seule maison qui pourrait
vous fournir ici, en Indochine
des articles en Bonneterie de
choix, en grosses quantités et
au meilleurs prix.

C'est la Manufacture
CU' GIOANH

60 - 70, Rue des Eventails, Hanoi

Fournisseur en Gros de tous les Magasines et Bazars du pays.

Bệnh tinh

Mắc bệnh lâu, giang mai, hạch, cam,
hội xoài, vân vân chỉ nên tìm đến

dúc tho đường

131, Route de Hué — HANOI

mà chữa khoán hoặc uống thuốc sẽ
được khỏi chắc chắn. Thuốc không
công phạt, không hại sinh dục.
Nhà thuốc nhận chữa nhiều bệnh
rất linh nghiệm.

CON ONG

Con ong chỉ là con sâu bé nhỏ,
Nhưng vốn dòng sâu bọ dàn anh.
Nó ăn thức sạch, ở nơi thanh,
Trời lại phú cho tính tình cao quý.
Len lỏi vào hương, lẩn mình vào nhí.
Nó chỉ sống bằng tinh túy của trăm hoa.
Ông biết họp dàn như một quoc gia.
Có quân, có chúa rất là trật tự.
Dân ong phần nhiều là thuyền thợ
Nước nhà ong theo dân chủ cộng hòa.
Chúa tể ong là vị « Chúa bà »,
Kiếp ong chúa an hòa, sung sướng tệ :
Chỉ có việc ăn, chơi và dê,
Còn việc sơn hà dàn dàn bêIo toan.
Dân ong nhiều đức tính khôn ngoan,
Đang làm mẫu để dân gian phục mến.
Ông có đức cẩn cù, tiết kiệm,
Kiếm thừa ăn, lại kiêm để phòng xa
Lúc mùa đông gió bắc, hết nhị, tàn hoa,
Sẵn lương thực để đợi mùa hoa nở.
Ông rất mực tận tâm thờ chúa,
Đạo chúa tôi một dạ trung thành.
Chúa rủi khi gặp việc chẳng lành,
Quản hộ giá đến hy sinh tính mệnh.
Chúa bị, giam cầm, dù ở nơi hẻo lánh,
Cả đoàn dân đều eét cánh tim theo.

TÚ MỚI

Thủy loạn

Năm Thìn thật là năm ta biển,
Loạn Âm rồi lại đến loạn Dương.
Cả miền thủy phủ Long Vương,
Cùng lẩy loạn nốt. Điền cuồng chiến tranh!
Vua Thủy thấy tình hình thế giới,
Khắp năm châu rắc rối lung tung.
Nghĩ buồn chẳng lẽ ngồi không,
Cùng bèn gáy sự dùng dùng quấy rối...
Ngài dâng nước lên nơi mạn ngược,
Kéo thủy binh lên thác xuống ghềnh,
Tràn vào núi đỗ rừng xanh,
Làm cho bặt rẽ, dỗ cành cây to,
Cốt kiềm trác gỗ chờ thực tốt,
Đề khuân về làm cột thủy cung.
Chúa Rừng thấy việc làm hung.
Tam bành lục tặc dùng dùng ráy lên,
Nỗi mưa bão khắp miền rừng rú,
Quyet ra oai chống giữ Sơn lâm.
Ngài dùng chiến lược rất thâm,
Đánh bằng thuốc độc, hại ngàn thủy binh:
Bao làm rung lá cành mần-dé,
Nhựa ngâm ra độc địa dày sòng,
Làm cho quân của vua Rồng
Cùng là thủy tộc, một vùng thương giang,
Chết trôi biết cơ man mà kẽ
Chỉ vì ngài Thủy-tế tham ô,
Kéo quân đi cướp gỗ chờ,
Làm cho nước lảng bỗng ồ phong ba.
Thì trên cõi Trần ta cũng vậy,
Bốn phương trời dương ráy lửa binh,
Chết oan hàng vạn sinh linh.
Duyên do cũng nã chuyện tranh gỗ chờ.

TÚ MỚI

CHUYÊN

Ma làm

CÁC bà đồng bà cốt chờ voi lo :
nước Nam vẫn còn là nước
Nam, nghĩa là vẫn còn là giang sơn
của thần, thánh, ma, quỷ... và
những đấng thiêng liêng tượng tự
như thế.

Một ví dụ. Bà cụ Ng-thị-Vượng, người tỉnh Bắc Giang, năm nay đã ngoài bảy mươi, bỗng một hôm gần đây lên con sốt nói mè sảng luôn mồm.

Nếu ở nước khác thì có lẽ con cái cho là bị cảm, cần phải mời thầy thuốc đến chẩn mạch bốc thuốc. Nhưng may cho bà cụ lại sinh ở nước Nam ta và sống trong

một gia đình biết theo cõi tục. Con trai thấy bà cụ như vậy, biết ngay rằng có « ma làm » và cần phải mời thầy cúng đến trừ tà ngay trước khán, bà cụ mới có thể khỏi được.

Thầy cúng đến, lấp đèn cúng lễ rồi mượn via Đức Thành Trần cùng những đức thánh khác nối danh là bắt nạt được ma, dùng dây hò hét quát thảo như tướng Quảng Lạc, đoạn cầm roi đến giường bà cụ để đánh con ma... Nhưng con ma nó ẩn nấp trong người bà cụ nên thầy cúng đánh phải vụt bà cụ để đuổi con ma ra. Vụt được vài ba roi, thầy bà cụ nằm im không nói mè sảng nữa, thầy cúng cho là con ma sợ oai thầy, bèn đặc tri đánh già.

Đánh ta xong, thầy nhận tiền ra

về, dặn rằng bà cụ thế nào cũng khỏi, vì ma bị đòn đau sợ phép đã trốn đi mãi rồi.

Lại thay lì đến buổi chiều hôm ấy, con ma lại không sợ phép thầy khiến bà cụ kêu rên một hồi rồi tắt thở.

Nhà chức trách không biết cao pháp của thầy cúng và việc thần thánh và ma quỷ, đã cho bắt thầy và đồ cho thầy cái tội đánh bệnh nhân đến bỏ mạng.

Thực ra, thầy có tội gì đâu. Thầy cũng như bệnh nhân đều tin một cách chắc chắn rằng có ma nó đến ăn nüp trong người bệnh nhân, chính nó rên khù khù và nóng hỏi hỏi. Ma nó đã đến đó, chỉ có một cách là dọa nạt nó, rồi đánh đập nó là nó phải đi : kể như vậy thật là lý luận lắm rồi.

Chỉ phiền một nỗi nó không có, mà dầu nó có, nó cũng không phải là đứa trẻ lên ba mà đánh đuổi nó, nó phải chịu. Nhưng nếu người nào cũng nghĩ thế, thì còn gì là ma, là mãnh, là thần, là thánh ; các ông thầy cúng, các bà đồng bà cốt còn lấy gì mà sống được ; và nước Nam còn đâu là nước Nam nữa.

Cho nên, bắt tội ông thầy cúng xia cũng không có hiệu quả gì cho lắm. Tội là tội ở các ông ma, ông mãnh, ông thần, ông thánh, chỉ có việc dâng họ như vua Lý thái Tổ dâng ông bụt ngày xưa, dâng họ di thà xa mải bên Tầu, bên Lào, là ta hết sự mê tín, mà đã hết sự mê tín dị đoan thì các ông thầy cúng cũng phải xoay nghề khác, di kéo xe hay kéo cày mà kiếm ăn thôi.

T. V.

Một vấn đề trọng yếu

CHÚNG TỘI được tin rằng hiện nay một số người đang đề tâm đến một vấn đề rất trọng yếu và rất khó giải quyết.

Bọn người ấy băn khoăn lắm.

ít lâu nay, họ thường hội họp để bàn định, để nghị luận, để chất vấn, để giải đáp và để rồi rút cục cứ băn khoăn hoài.

Nhưng cái vấn đề trọng đại và rắc rối kia là vấn đề gì ?

Sau những cuộc điều tra rất công phu, chúng tôi đã khám phá được sự bí mật.

Bọn người băn khoăn ấy là những nhà đánh lô tô có tiếng. Và cái vấn đề họ cần phải giải quyết là : 1) làm thế nào cho bài lô tô có thể chơi trên bàn được (vì đánh trên giường rất bất tiện cho người

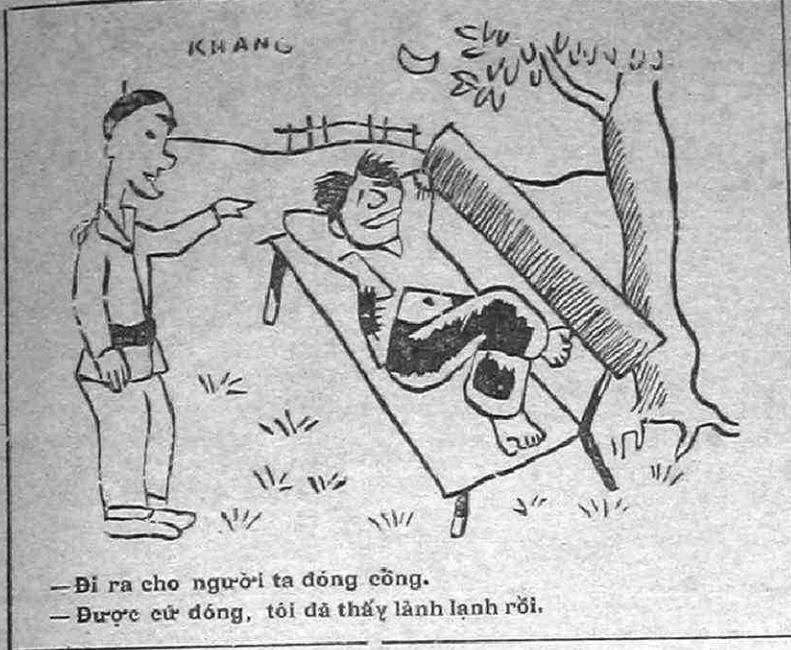
-- Hôm qua tao đứng trên cái gác này, tao cúi đầu không xuống, Cái đầu của tao to và nặng quá, nó rơi xuống trước rồi kéo cả thân hình tao xuống luồn.

NGÀY NAY

GIẢI TRÍ...

Xin khắt đến kỳ báo sau.

L. T.

XA GẦN

mặc quần áo tây); 2) làm thế nào để khi tờ tôm không đủ nằm người chơi cũng vẫn vui và không khổ chịu như bị tú; và 3) tìm một tên

lộn lòn.

Riêng chỉ có một quang trời Nam này đã vẫn bình tĩnh; nhưng trước những sự thay đổi lớn lao sắp đến ta không khỏi băn khoan và thấp thỏm. Chúng ta đừng làm khách xem những việc xảy đến, mà chúng ta cảm thấy cái quan trọng và mạnh mẽ vượt qua chúng ta. Thế giới sôi rạo như một nồi nước, ở bên ngoài..

T.S

... và việc trong nước

Sự hoạt động của Vua Bảo Đại — Cầu bao (bên ta) đăng tin rằng ngày 9 Juillet, Vua Bảo Đại, có ông Thượng thư bộ Tài chính Hồ Chí Khải di hộ giá, đã đến Lầu núi Bach-Má, một nơi nghỉ mát mới, 1500 thước cao, ở giữa quang Hué và Tourane.

Nhà Vua đã đi thăm nhiều nơi khác nhau, và đã xem xét kỹ trống chò dàn riêng cho chính phủ an-nam.

Năm nay mưa nhiều, và lũ nhiều nước các sông lại lên to. Cái họa của một vụ lụt lại treo trên đầu các lương dân, khiến ai nấy đều lo sợ.

Nhưng xem ra tình hình đã điều năm nay vẫn vững lâm chưa có gì đáng ngại. Và sở công chính đã bắt đầu thi hành những phương pháp rất nghiêm ngặt và chặt chẽ, để trông nom và đề phòng.

Ông Phạm Lê Bồng, viện trưởng viện Dân Biểu Bắc Kỳ, vừa được cử làm hội viên của Ủy ban thường trực trông nom đề điều.

T.S.

(Xem tiếp trang 18)

một bước canh, và tình thế của Á châu rộng rãi, trên đó chen chúc bao nhiêu giống người, rồi cõng đảo

MỘT TRANG PHÓNG SỰ bằng tranh của TÔ - TÙ

(xem trang 17)

Hanoi...

36 Phố Phường

QUÀ... TỨC LÀ NGƯỜI

CHÚNG TA đã lần lượt đi qua các thứ quà rong ở Hanoi, cả quà ngọt như đường mía lẫn quà mặn như muối Trường Lâm. Tất cả những thứ quà đó chứng tỏ cái thay đổi lâm sàng của sự thưởng thức của người Hanoi, cái phong phú và cái tế nhị vô cùng. Có cả một chút ưa thích cái quá đáng, cái ròn rọn, thế nào nhỉ? cả một chút tà biến nữa. Ớt thì thích ớt rất cay, cả cuồng hì rất hăng, chanh thì ưa thứ chanh non cồm. — Trong cái chua đậm đứt của nước bún ốc, trong cái béo ngọt của thịt lợn, trong cái vị khai nồng của súса dò. Biết đón hưởng cái thú mình làm ghê mình, như ăn mors chua với gừng, khé đậm với nước mắm, chứ không thẳng thắn, không chân thật như quả mộc mạc và giản dị các nơi, làm bằng gạo mới, đồ lành — những món quà hương thiện không đánh lừa vị miệng và dạ dày. Nhưng người của Hanoi 36 phố phường phúc tạp hơn, và đáng yêu hơn cũng vì chỗ ấy.

Ngày trước, ngày tôi còn nhỏ, đã được thưởng thức một thứ quà rong đặc biệt, gọi là bánh bát cát. Gói quà phong giấy tựa như phong thuốc lá, nhưng phẳng hơn. Giả cũng rõ: có một xu hai phong. Ké bán hàng là một người đàn bà có tuổi, mắt sắc và miệng tươi, đơn dã mỉa chào các cậu bé ở trường về hay theo thần chơi ở rạp hè. Ấy linh dung người dào bù ấy tôi chỉ còn nhớ được có thể, vì không ai được trông thấy người ấy hai lần. Xìu mài mới được đồng xu mới, tôi vội vàng và hì hùng ra mua thứ bánh lá lùng ấy. Bem vè mở ra khoe với mẹ, thì chỉ thấy bay ra... hai con ruồi. Nó bay đi mất. Tôi ôm mặt khóc, còn cả nhà thì nồi lẩu chờ. Nhưng tưởng mà một xu mua được trán cười (tuy cười mình) tưởng cũng là không đặt và con mực kia thật đáng thương tiền vì đã biết đánh vào trong cái lồng ham lác của trẻ con Hanoi.

Những cái trại lè dẹp dè ấy nay mãi dần đi... Sợ sành ăn, và cái thường thức của người nơi vân vút, đã kém sắc sảo, ý nhị rồi chăng? Có thể mới ra đời được những thứ phục linh cầu xanh đỏ và nhầy nhụt, những thứ kem « Việt Nam » và « Haiphong », và « Thương bài » và trâm thư bá dẩn, vừa nhạt vừa tanh, cái thứ ghê gớm « chè chén chén (!) glacé !! »; còn cái thứ kẹo rắn như đá núi Cai Kinh của chú khách đậm hai thời sắt vào nhau làm hiệu, cái thứ thịt bò khô với cù cải (hay đu đủ?) đậm đấm, chở thêm ít phasm đỏ, một thứ quà bần thiều và độc và cũng mà cá: học trò Hanoi hay ua thich... Tôi còn tha thứ hơn, cái thứ « kẹo vừng, kẹo bộ » ngày xưa, tuy nó không ngon, nhưng ít ra cũng đem lại cho phố phường Hanoi

cái tiếng rao kéo dài và hơi buồn của lũ trẻ bán hàng.

VÀI THỦ CHUYÊN MÔN NỮA

Chút nữa thì tôi đi hết những thức quà đặc biệt của Hanoi mà không nói đến cái thứ bánh tôm nồng, dù là sô-roc và thú vị của suốt một đời học sinh. Lúc bấy giờ đương là mùa rét. Gió bắc lạnh thổi vì vu qua khe cửa nhà trường, làm thâm tim môi và cổng tay vài chục cậu học trò trong lớp. Càng sung sướng biết bao khi ra ngài công trường, ngồi xum quanh nhìn cái chảo mỡ nồng của bác hàng bánh tôm bắc hơi trên ngọn lửa.. Rồi hồi hộp chờ đợi bác đang cái đĩa bột trắng, dè lên trên hai bát con tôm khô, đi kèm thêm mấy nhát khoai thái nhỏ, và đúng vào mờ seо seо... Ruột hơi se lại trước, chúng tôi nhìn cái bánh bột vàng dần, vàng dần, con tôm eo lại, nhát khoai nở ra, và cái bánh hơi cong lên như nóng này muốn nẩy ra đĩa. Một mùi thơm ngày tỏa nhẹ lên không khí, mà chúng tôi hit một cách khoan khoái cùng với cơn gió lạnh phía Bắc về... Chiếc kéo của bác bán hàng thoan thoắt cắt nhỏ ra từng miếng, chúng tôi không kịp so dứa, đã hối bác rất nước chấm có đậm chua và ớt bột thật cay. Và chúng tôi ăn trong lúc bánh còn nóng hổi bồi, bông cả miệng, cả môi, cả lưỡi — chảy nước mắt vì ớt xông vào cổ họng, xuất xoa cho vị bánh đượm đượm được lâu. Ngon biết chừng nào!

Cái hàng hái, ngôn ngữ ấy, bây giờ không còn nữa, và dầu ta cố muốn cũng không trở lại nào. Mỗi tuổi có một cái thích khác nhau, (và không ích gì lấy ở đây ra những điều triết lý).

Cái vị bánh tôm mạnh mẽ bao nhiêu thì cái thứ bánh sau đây lại đan dảng bầy nhiêu. Tôi muốn nói thứ « bánh bò chè » trắng như sữa và nhẹ như bông... Không phải thứ bánh của hắt cù người bán hàng nào, nhất là không phải của các người bán hàng anh em, chỉ đem ra những cái bánh vừa nặng bột vừa chua. (Một lần nữa, nhận thấy cái kém của người). Nhưng là thứ bánh bò của một chủ khách người tăm thước, nếu không hơi lùn; chủ chỉ bán buổi sáng, vào quãng từ 7 giờ đến 9 giờ, và chỉ quanh quần đi trong mấy phố gần trung tâm Hanoi: hàng Bè, Gia Ngư, hàng Bạc, hàng Ruồm..., với một thứ tiếng rao riêng. Bánh chủ bán 2 xu một chiếc; đó là thứ bánh hình tròn, to bằng cái đĩa chén chè, và phòng hai bên tựa như chiếc bánh đúc nhà quê.

(Xem tiếp trang 16)

Thạch Lam

HÁT Á ĐÀO

của nhạc-sĩ NGUYỄN XUÂN - KHOÁT

(Tiếp theo)

Am-thể trong lối hát « Á-dào »

NGUYỄN NHÂN thứ ba sự linh hoạt của lối hát « Á-dào » là sự đổi giọng.

Trong lối hát « Á-dào » không mấy bài là không đổi giọng. Nguyễn có bài hát mờ ngắn ngắn như thế mà cũng đổi giọng tới hai ba lần. Còn bài Tý-bà, Thiên-thai, Thết-nhạc cũng đều có đổi giọng cả.

Khi một bài hát mà đổi giọng thì ta nhận thấy rằng ta không được mãn nguyện nghe thấy cái « tiếng » mà ta đương ao ước muốn nghe, ta thấy rằng có một tiếng khác đến đúng thay vào cho tiếng đó ; nghĩa là khi ấy có, hoặc là, một vài tiếng lạ lạ, hoặc là, cũng những tiếng mà ta vẫn nghe thấy nhưng đứng theo một thứ tự riêng, đến làm đổi địa vị của các tiếng trong đoạn chưa đổi giọng.

Tôi vừa nói tới « địa vị » của các tiếng trong giọng hát bởi vì những tiếng đó đã lấy ở một « giấy », một « hàng » tiếng đứng theo thứ tự cao thấp, từ một tiếng nào đó cho tới cũng một tiếng ấy ở vào bức cao hơn. Mỗi một tiếng đó có một chức vụ riêng tùy theo cái công dụng của nó trong một giọng hát, và lẽ tất nhiên tiếng đứng đầu « giấy » là trọng yếu hơn cả.

Tôi không cần phải nói, chắc các bạn có học đài chút âm nhạc Âu-tây cũng biết được rằng « giấy » tiếng tôi vừa nói đó là một « gamme » (âm giai).

Nhưng mà mỗi một lối âm nhạc lại có một kiều « âm giai » riêng ; nghĩa là mỗi một dân tộc lại có một cách riêng, theo khoa học, theo tập quán hay theo tính tình, để đặt các tiếng vào quãng giữa hai tiếng đồng thanh mà khác bắc kia cho thành một âm giai. Cho nên Âu-châu có kiều của Âu-châu, và Á-dòng có kiều của Á-dòng ; thương cò có kiều của thương cò và cần dai có kiều của cần dai.

Và sau khi sự cao thấp của các tiếng đã nhất định, mãi mãi như âm nhạc Âu-châu hay trong một lúc như âm nhạc Á-dòng, thì mỗi một âm giai, tùy theo sự cao thấp của tiếng đứng đầu « giấy » và tùy theo kiều có một tính cách riêng.

Cho nên nói đến « am-thè » là tôi muốn nói đến tính cách của giọng hát kia đã viết ra bằng những tiếng của một « âm giai » nào. Và ta có thể dùng danh từ : « đổi am-thè » hay là gợn ghé hơn : « chuyển âm » thay cho danh từ : « đổi giọng » mà ta thường dùng.

Lối hát Á-dào là một nghệ thuật rất thuần túy.

Tiếng nói và cách hát :

Mỗi một dân tộc có một lối hát riêng. Người ta trên thế giới không có thể nào cùng hát một lối được. Cách hát của một dân tộc nào thi cũng phải liên lạc với thứ tiếng nói của dân tộc ấy. Bởi thế nên nghệ hát « độc thanh » (vocalisation) của người Ý (Italien) thi tiến bộ lên cực diêm là vì tiếng nói « Ý » có phì nhiêu nguyên âm (vo-yelle) mà giọng nói thi lại nhè nhẹ mềm mại ; mà nghệ thuật độc thanh đối với người Đức thi không tiến bộ được. Tiếng Đức là một thứ tiếng trúc trắc có nhiều tiếng phụ âm (consonnes).

(Xem tiếp trang 18)

KHANG

-- Nếu tôi trùng cử nghị-viên thi anh chào tôi thế nào ?

-- Lạy quan nghị-ä !

-- Tôi không dám.

Những truyện vui trên xe lửa

NGƯỜI BÁN DẦU

của Khái-Hưng

TOA xe lửa không bao giờ hợp với tên nó bằng hóm nay

Thực là một cái lò đốt lửa, trong đó ném chất, lén xòn người và vật. Trên hai hàng ghế đối diện, hành khách dan ông, dan bà, người già, con trẻ chen chúc nhau ngồi. Khoảng giữa, một đồng va ly, bồ, thùng, gói, lồng gà, lồng vịt nằm ngon ngang, chồng chất lên nhau. Dựa vào mó hính lý ấy, một cái xe dập, trên tay lát úp một cái mũ linh bọc vải vàng. Những chỗ sân xe không có cái gì đặt lên đều bị người chiếm hết, hoặc ngồi phết hoặc đứng vén nhau.

Sau những tiếng kèn rền rĩ, con vật mèo nhọc đứng lại trước một gác xếp. Tức thi người ta nghe thấy ở hai đầu toa những lời cãi cọ, van xin, nguyên rả, văng tục văng nhác. Rồi lán người đứng bị chen, bị dồn chặt thêm lại trong khi xe bắt đầu từ từ chạy. Bỗng trong đám đông người ta thấy một cánh tay giơ lên, bàn tay cầm một gói nhỏ. Rồi lời diễn thuyết cao : « Thưa các quý ông quý bà đi tàu đi xe... » Đó là một người bán dầu đi làm quãng cáo cho một hiệu dầu của người

Tàu nên tiếng nói cũng lờ lờ theo giọng tàu : « Thưa quý ông quý bà dầu láy già hai hảo, bản hiệu chỉ bán chiếu hàng có một hảo thôi. Bản có một hảo lại biểu thêm một cái quạt (một cái quạt Sơ-tay xoè ra và giơ lên kèm với lô dẩn). Lếu các quý ông quý bà không láy quạt, bản hiệu xin biến bánh xà phòng thơm lag (một bánh xà phòng nhỏ dà nhanh nhẹn thay vào chỗ cái quạt). Xà phòng lag rất thơm rất rắn, thơm hơn xà phòng Cò-ba rắn hơn xà phòng Ca

dòn, thế mà bản hiệu chỉ biểu không... »

Một hành khách gọi, là mà đòi xem. Thế là lợ đầu và bánh xà phòng chuyển tay người này sang người khác từ đầu cho tới cuối toa để lại trả về tay người bán dầu. Các bác nhà quê hình như ngờ vực cái giá quá rẻ. Họ nghĩ thăm : « Chả có lẽ nào dầu thực hiệu đã bán bằng

nửa giá thường, người ta lại còn cấp thêm một bánh xà phòng thơm ! » Rồi họ không chịu để bụng sự ngờ vực của họ, họ đem ra bày tỏ với người ngồi bên : « Bà à, dầu già hiệu đây, mua làm gì ! » Vì thế, bác bán dầu tuy đã đứng cao lên cái hòm gỗ của một bác quyền để nói cho được dễ dàng, hàng của bác vẫn không có khách mua : « Thưa quý ông, quý

bà, iếu quý ông quý bà không bằng lòng bánh xà phòng thơm thì bản hiệu xin biến cái bút lè » Đó là một cái quán bút đồng mạ kẽm, một đầu cầm ngòi, một đầu cầm mực bút chì. Bác bán dầu lắp vào tháo ra mãi nhưng chẳng một ai muốn xem. Người ta còn dương châm chู vào cái cốc sắt đựng đầy nước vôi của một thằng bé bán nước. Xe đồng quá, thằng bé không leo đi được, phải đứng một chỗ để chờ hành khách chuyển tay lăn lèo đưa cốc cho nhau...

Bác bán dầu giận dữ ngừng lại, mặt hầm hầm, mắt đăm đăm nhìn cái ấm sét nhẹ của thằng bé, như nhìn một vật nhỏ mọn li ti. Rồi bác khinh bỉ xếp các vật nào cái va ly da của bác để rời sang toa khác. Nhưng vì bác đã nói nhiều quá, lại phải luôn luôn cất cao giọng để lời quảng cáo không bị lấp trong tiếng xe hoá chạy rầm rầm, nên cõi bác khó ráo. Bác nghĩ ngay đến công hiệu của một cốc nước. Bác liền hách dịch gọi :

— Bé con ! bán cho tao một cốc nước vối.

Thằng bé từ nay đến giờ vẫn yên lặng bán hàng. Nó yên lặng rót một cốc nước đầy và yên lặng đưa cho bác kia. Bác ta uống một hơi cạn, rồi giơ cốc bảo rót nữa. Thằng bé con khẽ hỏi :

— Tại ông nói nhiều quá nên khát nước ? Ông có bán được lo nào không ?

Người bán dầu không thèm đáp, đưa trả một xu rồi khẽ lách minh sang toa bên. Một phút sau trong tiếng rầm rầm của xe lửa chạy người ta đã thoáng nghe thấy tiếng mèo câu quãng cáo : « Thưa quý ông, thưa quý bà... » Mấy người hành khách lặng lẽ nhìn nhau mỉm cười. Một người nói : « Cậu bán nước vối chả cần quãng cáo một lời mà hàng chạy àm àm ! »

— Ai nãy cười vui sướng.

KHÁI HƯNG

LỜI KHUYÊN BẢO

NHỮNG NGƯỜI MỚI VIẾT VĂN

(Tiếp theo)

Khách nợ

CHẮC các bạn còn nhớ một cái hi kịch đầu đê là «Thiên tài và hồn độn» — Bảo rằng: Sự hồn độn thường đi đôi với thiên tài, cái đó chỉ tỏ ra rằng thiên tài mạnh ghê gớm lắm; khôn thay, đối với nhiều thanh niên, cái đầu đê ấy lại không phải chỉ một sự bất thường, mà một sự bắt buộc.

Goethe có khách nợ chẳng, sự đó tôi lấy làm ngờ lầm. Cả Hoffmann nữa, anh chàng Hoffmann không có trật tự, lung tung trong các sự cẩn dùng, lúc nào cũng ao ước thoát ra được, và sau cùng chết giữa lúc mà một cuộc đời rộng rãi hơn khiến cho thiên tài anh ta có thể này nó được.

Vậy thì chẳng bao giờ nên có khách nợ, nếu bạn muốn, thì nên giả vờ rằng có, (1) ấy tôi chỉ để cho bạn tất cả được có thể thôi.

Nhân tình

Nếu tôi muốn theo dâng cái luật nó thống trị có trật tự lịch thiễn lẫn trật tự vật chất, tôi bắt buộc phải liệt vào hàng các dân bà nguy hiểm cho nhà văn, người dân bà lương thiện, người dân sinh viết văn, và người đào hát; — người dân bà lương thiện, bởi vì họ bắt buộc phải thuộc về hai người dân ông, và bởi họ là món ăn rất xoàng cho linh hồn

(1) Giả vờ rằng có? Ở bên ta thì các nhà văn không cần đến sự giả vờ ấy, vì cái lẽ giàn đì rằng họ đã có sẵn rất nhiều khách nợ rồi. Có phải đây là một điều đáng an ủi chăng? Nếu chúng ta không có tài, ít ra chúng ta cũng có nhiều khách nợ. (Lời người dịch)

Sắp có bán

LANH LÙNG

(tái bản)

của NHẤT - LINH

Giá 0\$50

độc đoán của một thi sĩ; người dân bà sinh viết văn, vì là một người dân ông hut, — người đào hát bởi vì cũng đã gần gũi văn chương và hay nói tiếng lóng, — tóm lại, bởi vì họ không phải là một người dân bà theo hết nghĩa tiếng ấy, — nên công chúng đối với họ cần hơn cả ái tình...

... Chính vì những nhà văn chân chính có nhiều lúc rất ghê sợ văn chương, nên tôi chỉ cho họ, — những linh hồn tự do và kiêu hãnh ấy, những linh thần mệt mỏi ấy bao giờ cũng cần nghỉ hòm thư bảy — hai hạng dân bà thôi: gái chơi hay những người dân bà ngu độn, ái tình hay bếp núc. — Hồi các anh em, có cần giảng nghĩa tại sao không?

Ch. Beaudelaire

(Conseils aux jeunes littérateurs)

Thiên bẩm

Một người trẻ tuổi mà tuyên ngôn rằng: «Tôi có cái thiên bẩm viết văn», thì có thể chỉ rõ hai điều: anh ta rất lấy làm khoái khi bối trên giấy những giọng liên nhau hay dứt quãng; hoặc anh ta rất lấy làm khoái nếu được người khác đọc và khen văn minh. Nhưng mà hầu hết, trong hai trường hợp ấy, anh chàng trẻ tuổi kia cho rằng cái ngày ấy là triệu chứng của một dót chót khuynh hướng về sự viết văn: anh ta cũng lại thường rằng cái ngày ấy cứ tăng mãi theo cái tái sinh này của anh ta. Tuy vậy, không có một lý chính đáng gì tỏ ra rằng cái ý muốn ấy có liên lạc đến một năng bẩm; nếu hai cái ấy gặp nhau, thì đó là một sự tình cờ thôi.

Vậy cần phải nhận thức, hay nhờ người nhận thức những tác phẩm đầu tiên của mình; nếu bạn rất lấy làm bằng lóng, sự xé đoán của bạn cũng không có giá trị gì, và chỉ tỏ rằng bạn không biết tự phê bình mình; nếu bạn rất không bằng lóng, thì nên thôi nghè văn đí: vì đó không phải là một chứng cớ rằng bạn không có tài, nhưng tỏ ra rằng bạn sẽ đau khổ vì mình và vì người khác, nếu bạn cứ theo đuổi. Nếu sự xé đoán của bạn không ở nguyên một mục, nếu bạn thấy cái muôn sáu chưa nhiều, xóa bỏ nhiều, muốn làm lại, thì ấy là những dấu hiệu của

ĐA TÌNH

Nghìn bỗng sáng, bình minh se chì thảm
Duyên lòng tôi buộc đậm với xuân tươi;
Thuở xưa kia là con của mặt trời,
Tôi có lửa ở trong mình nắng đong.
Tôi muốn chữa cho tôi lành bệnh sống,
Đem tuyêt sương lời lẽ buốt vào gan;
Tuyêt sương mòn, băng giá cũng chỗi tan:
Tôi là lửa chẳng bao giờ biết nguội.

Tôi đã yêu từ khi chưa có tuổi,
Lúc chưa sinh, vợ vẫn giữa luân hồi;
Tôi sẽ yêu khi đã hết tuổi rồi,
Không xương vóc, chỉ huyền hồ bóng dáng.
Vào cõi tôi, tôi sẽ làm được sáng,
Đại u-minh tỏ rạng ánh hồn sâu;
Đến ru thơ bao kẻ vạc dẫu đau;
Tim ấp mộng những hồn sâu rã mục.
Dầu chẳng nữa tôi có sa địa-ngục,
Mà lòng đầy còn giữ suối tình thương,
Thì luôn luôn tôi vẫn ở thiên đường.
— Tôi thấy trước cõi lán đầu dương bờ ngõ,
Vừa bén bóng dã di tim duyên nợ,
Với trám ma tôi hẹn dù mười nguyễn;
Mè dảng xưa nương từ những Điều-Thuyền,
Những Tân-nữ, Dương-Phi, bao vẻ ngọt.
Môn đồng thề, tôi sợ gì có độc!
Ma với nhau thì ôm ấp cùng nhau;
Chuyện yêu đương bấy giờ đã hết đầu;
Niềm say đắm vẫn còn như thuở sống.
Trong cõi lạnh lan di bao ấm nóng;
Giữa hồn thường, lỗi lạc một ma thơ,
Đem nhớ thương an ủi dưới trăng mờ.
Và trong gió phất phơ di có bạn.

Kẻ đa-tinh không cần dù thịt da;
Khi chết rồi, thì tôi sẽ yêu ma!

XUÂN DIỆU

một khuynh hướng nhà nghề đấy. Nếu đấy chưa phải hẳn là tài năng, il ra cũng là một cái gì để tiến bộ, để được sung sướng trong lác lám việc, là điều cần nhất.

Phùn nhiêu những thiên bẩm chỉ có một nguyên cớ bất thường: bạn đương là một nhà giáo học ngồi mõm ở một xó quê nào đó, hay là một công chức lính nhỏ, hay một tiểu trưởng già lấy một người vợ không bao giờ quý bạn hơn quý mẹ hắn, và sẽ khinh bỉ bạn nếu bạn đi chơi bài. Ở những trường hợp ấy bạn lấy làm chán ngán lắm, và sẵn lòng khinh bỉ những cái chung quanh: từ đấy, đến viết văn, chỉ còn việc đợi dịp mà thôi.

Hoặc bạn còn trẻ, bạn lúc tôi rằng mình chả là cái quái gì, và ước muốn quà chưng quá đỗi rằng sẽ được dân bà say mê, trừ ra khi

não bạn muốn dem danh vọng để đến bù cái mũi xấu xí hay cái tên xấu xí của bạn.

Jean Prévost

(Còn nữa) (Traité du Débutant)

T. L. lược dịch

HOÀNG ĐẠO

CON ĐƯỜNG SÁNG

Đầy 200 trang. Giá 0\$50

ĐÓI NAY

NGƯỜI VỢ GIÀ

Truyện ngắn của Mạnh-Phú-Tú

TRÂN cau có quát to :

— Ăn gì ?

Con chàng bỗng giật mình và chỉ dám liếc mắt nhìn trộm chàng rồi cúi gầm mặt ngồi yên. Trân lại cau có hơn và quát to hơn :

— Ăn gì ! nói đi !

Vợ chàng ngồi ngay trước mặt, thương con nhưng nè, bay nói cho đúng sự chàng, không những chàng dám-tò tình thương lại còn cố lấy lòng chồng bằng cách mắng thêm con :

— Năm, sáu tuổi đâu rồi mà cứ câm như hến suốt ngày !

Rồi nàng cố đánh bạo dứt giọng : « Ăn thịt bay đậu ? » Lúc đó đưa con mới dám khe khẽ trả lời : « Chán canh ». Hình như nó đã cố lấy hết hơi sức, hết can đảm mới nói ra được hai tiếng đó và rút lời nó lại liếc mắt nhìn trộm Trân, như để dò xem cha có bằng lòng cho mình ăn món đó không. Mẹ nó vừa định dầm cơm để chan canh cho nó, bố nó đã vội giật lấy chiếc bát rồi hất tấp đồ nước cao đầy cả bát cơm còn vón văng. Vợ chàng cố nói bằng một giọng bình thường : « Đầy thế nó cầm đồ ra áo mất ! »

Trân nhìn vợ bằng hai mắt đầy tức giận và cău nhau :

— Bằng ngăn ấy cầm bát cơm còn dính đồ, thì về sau nhớn lèn làm trò trống gì !

Trong bữa cơm hôm nay, cũng như trong mọi bữa cơm khác, Trân vẫn ngồi vào bàn ăn với hết tất cả những điều tức bức khổ chịu của mình.

Nếu chàng có chuyện lôi thôi vì món ăn của đứa con như trên đây, Trân lại gắt gỏng vì một hai điều nhỏ nhặt khác ; nào cơm không được chín tới, thức ăn nhạt quá hay mặn quá, nào dưa ướt, nào bát còn nhiều bụi, nhiều chất nhơ ! Trước những lời oán trách của chồng, người vợ chỉ yên lặng, chàng hề cãi lại nửa lời, tuy biết mình luôn luôn bị mắng oan.

Sự thực, nàng không đến nỗi quá vụng về. Mọi công việc trong nhà, nàng vẫn cố công xếp đặt cho ngăn nắp. Chàng bao giờ chiếc bàn lệch lạc, hay bộ ghế lồng chồng mỗi nơi một chiếc. Mọi vật đều lau chùi bóng loáng,

không một vết bụi. Ngay trong những chiếc chén uống nước cũng chẳng bao giờ có lấy một vết cặn chè. Còn nấu nướng ? Nàng không phải là người làm bếp sành sỏi, song các món ăn nàng biết lựa chọn, biết thay đổi và gia đẩm nை cũng chẳng đến nỗi khó ăn. Vậy mà ngày nào chồng nàng cũng bắn học mèo nàng :

— Làm dân bà mà việc nhà, việc bếp đều ngu độn như gióng bò, thì phỏng sống đẽ làm gì ! chỉ ăn với ngủ, ư-ít như gióng lợn.

Đó con là những câu nhẹ nhõm ; nhiều khi nàng còn phải hứng đựng những lời số sảng hơn nữa, số sảng gần như thô tục, khiến nàng có cảm tưởng rằng « chồng nàng tuy có học thức nhưng cũng chẳng khác gì hạng vai u thịt bắp ! » Luôn luôn chồng nàng căn vặn, hoạnh họé hết cái nọ đến cái kia. Sự từng trải trong mấy năm sống bên chồng đã khiến nàng hiểu rõ rằng cái khó tính của chồng chỉ vì lòng ghét bỏ nàng mà sinh ra.

Nàng còn nhớ một lần chồng kêu khát, nàng vội rót chén nước đặt trước mặt. Nàng vừa quay người, chưa bước được tối hai bước, bỗng nghe thấy tiếng chén vỡ ; nước bắn toé trên nền nhà. Và chồng nàng gắt gỏng :

— Nước nói gì mà lại có cả bã chè !

Nàng chẳng dám nói lại nửa lời, ikhom lung cúi nhặt những mảnh chén vỡ. Trong lòng chiếc chén nàng thấy hãi cồn động lại một cánh chè không to hơn nửa đốt ngón tay út. Nàng lấy làm lạ rằng chỉ có thê mà chồng cũng cau có đến như vậy. Bỗng nàng nhớ lại một lần được chồng đưa lên hiệu ăn mỳ. Ăn xong, người hầu sáng bụng ra hai chén nước đẽ trên bàn. Trong cả hai chén đều đầy những bã chè. Nàng vẫn

chưa quên rằng chính chồng nàng đã bảo nàng : « Trong chén nước mà có bã chè thế này thì mới không mất hương chè. »

— Vậy mà, nàng nghĩ thăm, ở nhà lại đậm phá vì trong nước có bã chè !

Rồi nàng thở dài một mình :

— Chẳng qua chỉ muốn kiểm chuyện đẽ cburi mắng mình. Yêu nை tốt, ghét nை xấu ! ...

Sự thực đã như tbé. Trân không hề có chút lòng thương yêu nàng. Mỗi khi nghĩ đến nàng, chàng hẫu học tự bảo thăm :

— Cái con vợ già ấy !

Cái con vợ già ấy, Trân đã phải lấy tự năm còn theo học lớp nhất ở trường làng, mà chỉ bởi cái chết của cha. Người cha tận tụy với con không muốn rằng trước khi nhắm mắt con mình lại chưa có « chút vợ » để trông coi việc nhà. Mẹ chàng đã phải chiêu ý một người gần hắp hối với vàng đi hỏi rồi cưới vợ ngay cho chàng. Công việc thu xếp, xong xuôi một cách quả ư mau chóng và cầu thả, tựa như không hề có can hệ đến đời chàng. Trong thời đó chàng còn ít tuổi, chưa chịu suy nghĩ và dã ngoan ngoãn tuân theo : Thế là chàng có vợ, một người vợ hoa chàng đúng hai tuổi. Mẹ chàng cho điều ấy là bay lâm. Bà vẫn nhắc đi nhắc lại : « Còn gì bằng nữa ! Gái hơn hai, giài hơn một ! » Và bà tin rằng cặp vợ chồng đó sẽ không thể nào khỏe sör được.

Cha Trân chết. Chàng thi đỗ Sơ-Học Pháp-Việt. Vì gia đình không đến nỗi túng và công việc trong nhà còn ở cả trong tay người mẹ già, nên chàng đi Ha-noi đẽ học thêm. Năm thứ nhất, chàng chỉ là người học trò siêng năng bên sách vở ; và luôn luôn chàng còn nghĩ đến người mẹ già và người vợ mới cưới. Một

đời kinh, nhớ nhà quá, chàng định bỏ học đẽ ở nhà trong nom công việc cày cấy. Nhưng mỗi lần ngó ý đó với mẹ, bà lại lảng chuyện và khuyên con nên cố gắng học thêm chút ít, vì bà vẫn tin rằng con muốn về chỉ bởi cái cảnh « vợ chồng non ».

Sang năm thứ hai, chàng thành phỏng đỗ. Và trong sự chơi bời chàng đã được làm quen với nhiều bạn bè còn trai trẻ như chàng. Phân nhiều họ chưa vợ và như không bị một giây giáng buộc nào trong gia đình. Chiều chiều họ đua nhau dùng đinh ngoài phố đẽ ngắm các thiếu nữ xinh tươi. Họ rầm rộ phê bình mắt cô này sắc, mà cô kia hơi phình. Cũng có một hai người đã có vợ rồi, nhưng với họ là những thiếu nữ có duyên, ảo nை ngọt ngào và biết phục sức một cách rất ưa nhìn. Sống bên bao không khí dài diêm của nơi thành thị, khác hẳn cái cảnh luộm thuộm, lam lũ bên người mẹ và người vợ của chàng, Trân dần dần thành ra quên lèng bần gia đình. Một đời kinh chàng còn được cái may mắn làm quen với nhiều thiếu nữ. Cái cảm giác êm đềm, nhẹ nhàng như mùi hương mát của cánh hồng mới nở chàng cảm thấy mỗi khi được gần các bạn gái kề ết diêm, lại càng làm cho chàng thêm xa cách người vợ quê mùa.

Chừng hai tháng hay ba tháng chàng cũng về làng một lần, nhưng chàng phải đẽ thăm mẹ và vợ, và cũng chẳng cốt đẽ xem xét việc nhà ; mục đích chỉ đẽ lấy được quá số tiền ăn tiền học đẽ có thể ăn tiêu hào phỏng với bạn bè. Vâ lần nào về nhà, chàng cũng bị cái hám của xác thịt xui đẩy, nên tuy có ghét vợ nhưng chàng cũng qua với vợ một hai đêm đẽ tình dục được thỏa mãn. Đôi với chàng người vợ đó hình như chỉ còn là một vật đẽ chàng được đôi chút thú vị, một vật - theo ý chàng - chắc chắn không đáng lo sợ như hàng gái chơi thành thị ! Một đời kinh cái ý nghĩ đó đã làm chàng rung rợn vì nó hơi tàn ác, nhưng chàng muôn nô ám ảnh tri óc nên chàng lại cố quên được ngay đẽ khỏi phải băn khoăn suy nghĩ. Cũng như chàng đã cố tìm cách quên cái ý nghĩ rằng chàng đã là một người con vòi tình trước sự vất vả của mẹ, và chỉ nghĩ đến cách nặn tột được nhiều tiền đẽ

LỦ'A THIỀNG

THƠ CỦA HUY - CẬN

TRÌNH BÀY CỦA TÔ-NGỌC-VÂN

SÁCH MỸ THUẬT CỦA ĐỜI NAY

được sung sướng cho riêng mình. Chàng còn nhớ một lần trong một tháng, cả tiền ăn tiền học chỉ hết chừng hai mươi đồng mà chàng đã xin lời hứa tám chục. Mẹ chàng lấy ở ruột lương ra một nắm bã giấy, đe trước mặt chàng và dàn dỗi bằng một giọng buồn buồn :

— Ở nhà này thì ăn cơm búp mắm mà anh tiêu phung phí đến thế!

Một câu nói đi thẳng vào lòng chàng, làm chàng ghê sợ khi trong óc chàng hiện rõ sự trái ngược của cái cảnh ân tiễn chất bóp của mẹ và vợ và cái cảnh xa xỉ của chàng bên bạn bè ở đất phồn hoa. Nhưng chàng cố giữ vẻ lãnh đạm và khi đã cầm nắm bạc ra khỏi công đè lên lầu đi Hanoi, chàng đã quên hết mọi điều khó chịu làm chàng phải suy nghĩ, quên cả mẹ và vợ; chỉ còn mơ màng đến những cuộn vui rầm rộ tồn tiền bên bạn bè trong các nhà vui.

Thẩm thoát, chàng đã theo học ở Hanoi được bốn năm. Thực là bốn năm đầy lo lắng, đầy khổ nhọc cho mẹ và vợ cặm cụi làm lụng để lúc nào cũng sẵn sàng có đủ tiền cho chàng tiêu pha. Tất cả cái vui chàng đã bắt ngờ mang lại cho hai người đó là mảnh băng Thành Chung và dứa con gai. Chàng đã may mắn thi đỗ cũng như vô tình chàng có dứa con! Mẹ chàng sung sướng vì đã có cháu hổ. Nhưng riêng chàng, thì chàng không chịu về dứa con đó. Thường thường chàng tự bảo :

— Nó ra đời để làm gì?

Phải, nó ra đời để làm gì! Vì chàng có muôn có nò đâu! Nhìn lần chàng đã sung sướng nghĩ rằng giữa vợ và mình không hề có một giây giằng buộc gì và như thế chàng sẽ ly dị hảo, để lấy vợ khác, một người vợ tinh thành, biết điểm đốt, biết lò son, dánh phấn, biết mặc áo màu, đi giầy cao gót như mấy ban gái của chàng. Nhưng nay một dứa con đã sinh ra và nó sẽ là cái cột trụ ngăn ngừa điều định trên đây. Tình cha con, vì thế, không bao giờ may trong lò g chàng. Sau kỳ thi thành chung gần hai năm, chàng thi đỗ thư ký tòa sứ. Bắt đầu từ đây cuộc chia rẽ hẳn giữa mẹ, vợ chàng và dứa con của chàng. Rất hiếm hoi là những ngày chàng qua về thăm nhà. Vì nay chàng đã tạm có đủ ăn, đủ mặc và đủ tiền chơi bài. Ngày tết chàng cũng chỉ về một hai ngày rồi lại lãnh đạm xách và ly ra đi. Chàng đã nhất quyết tạm sống một mình ít lâu để được tự do chơi bài và để được có nhiều tiền sắm sửa đủ mọi vật sa phi. « Bao giờ, chàng tự bảo, đã chán

cái cảnh sống đó, ta sẽ lấy người vợ khác! Còn cái con vợ già ấy! Kệ đời nó với dứa con nó! »

Song chàng không được dù quyền làm theo ý định. Đi làm chưa được một năm, mẹ chàng đã nhất quyết bắt chàng phải đem theo vợ con đi. Mới đầu chàng còn lấy cớ lương ít không đủ chi dùng để bao bọc cả vợ và con. Mẹ chàng bèn hứa sẽ chu cấp thêm mỗi tháng vài ba chục đồng. Bà ngọt ngào bảo con :

— Khi xưa con đi học mỗi tháng có khi phải chạy tới hàng trăm còn có nữa là bảy giờ mỗi tháng chỉ chạy thêm hai, ba chục đồng. Vả có một mình con, ruộng nương sẽ là của con cả; chàng cần đỡ cho con thi để làm gì!

Trước những câu nói đó, chàng không còn biết lấy lý nhẽ gì để chối cãi lại. Và chàng bèn tránh bằng cách luôn luôn giận nhà hay xin đòi đi các tỉnh nhỏ. Nhưng ở đâu cũng chỉ trong ít lâu mẹ chàng cũng dò la tìm thấy. Khốn nạn! Người mẹ biến từ đó chỉ e sợ con mình sẽ hành chơi bởi hư hỏng và thương tới người nàng đâu phải sống vất vã xa chồng và dứa cháu nhỏ không bao giờ được bồi dưỡng no đủ chút!

Lần này, chàng xin đòi về Nam Định. Chưa được hai tháng, mẹ chàng đã tìm được nơi. Chàng lại cố bì hục xin đòi. Nhưng vô công hiếu. Mẹ chàng eay eay nhờ người thuê được hai gian nhà khá rộng ở phố Hàng Rượu rồi sắm sửa từ cái bát đũa dứa cho đến chiếc bàn, chiếc giường rồi đưa nàng đâu và cháu lên ở với con.

Thực là một sự chung sống Trần không hề mờ ảo. Ngày sau hai buổi đi làm, giam thân trong một buồng giấy chật hẹp, dưới quyền một ông «xếp» luôn luôn cau có, chàng lại phải trở về bên «người vợ già» và dứa con... bất ngờ của chàng. Hì hục trong buồng giấy không sung sướng gì nhưng cũng không khó chịu bằng trở về nhà. Bồi thế nê trái hẳn với các bạn bè cùng sở, chàng chẳng hề mong mỏi cho chóng kết giờ làm. Mỗi lần bước chân ra khỏi sở, chàng lại nghĩ thăm :

— Bây giờ lại trở về cái nhà tù với cái con khom già và thảng nhai!

Cái ý nghĩ đó chẳng bao giờ thoát khỏi trí óc chàng, nên hễ đặt chân về nhà là chàng thấy bức tức, uất ức, và bởi thế, chàng tim hết cách mắng mỏ, ngược đãi người vợ và dứa con, hai nhân vật mà chàng đã coi như những kẻ ác tâm ngăn cản chàng trong

sự gầy lầy một cuộc đời tốt đẹp hơn với ý muốn.

Chàng đã phải sống trong cảnh đó hơn ba năm nay. Giờ chàng cố tìm cách nhẫn nại để sống theo cuộc đời đã vạch sẵn ấy thi chàng cũng bớt thấy khổ; nhưng khôn nổi chàng đã có định kiến rằng vợ và con chàng là những người không đáng chung sống với chàng. Vì ghét người vợ già, quê mùa, mà chàng đã đem lòng ghét lấy cả dứa con. Mỗi lần mắng con chàng vẫn không quên câu :

— Sao mày gồng cái con mè mày thế!

Và tỳ tợ, chàng lôi dứa bé ra đánh dập như con cùu địch.

Dứa cơm đã xong. Hôm nay cũng như những ngày khác, xong trong một bầu không khí nặng nề, thù ghét. Không ai ăn ngon miệng. Người vợ rụt rè, giữ gìn trong khi nhai, khi gấp. Dứa con nhìn các món ăn thường nhưng chẳng đam đói; bát trước, bát sau, nó chỉ đam đói bát xin chan rồi và lôi cho no bụng. Trần túc bức, cau có cũng chỉ nghĩ đến ăn cho xong dứa. Chàng đã no trước khi ngồi vào bàn ăn. Và ăn vào chàng chỉ thấy đầy ấm ách. Chàng vứt chiếc bát đánh bịch trên bàn rồi lao hai chiếc dứa ra một góc.

Thấy chàng đã ăn xong, vợ chàng cũng và vội miếng cơm cuối cùng để được đường dài. Dứa con, như hiểu ý mẹ, cũng làm theo. Người vợ thu xếp những bát rέch và những dĩa đồ ăn còn đầy vào chiếc mâm con, bung ra gian ngoài, trổ lại lau bàn rồi mở tủ lấy thức tráng miệng. Không phải chuối như mọi ngày. Muốn hay đòi để được vừa ý chồng, dứa nay nàng đã mua bánh ngọt. Dứa con thấy thức tráng miệng khác mọi ngày, trổ mắt nhìn. Những chiếc bánh mịn màng, thơm mát, khiêu khích làm nó thèm thuồng đến chảy nước rết. Nhưng bỗn nó còn ngồi yên chỗ cũ. Nó đưa mắt nhìn hết dĩa bánh đến người cha. Nó nóng đợi một hiệu lệnh để thò tay ra cầm lấy.

Trên đã hiểu ý; chàng cho cái dáng bợ đó là hồn suy, hầm mặt mảng con :

— Việc gì mà mày nhìn tau? Mày muốn ăn thì cầm lấy mà ăn! Một cái không đủ thì ăn cả! Ăn cả không đủ thì bảo cái con mè mày mua nữa cho!

Vợ chàng đứng ngay bên, uất ức trong lòng, nhưng chẳng dám nói nửa lời, liếc mắt nhìn con, vẻ thương hại. Dứa con túi thân; nước mắt từ từ chảy rồi nó才 lè khóc. (Xem tiếp trang 18)

MẠNH-PHÚ-TƯ

Thuốc hay cực điêm, bán biếu làm tin!

Bồ thận hưng dương
chữa thận hư, tiền thiên
bất lục, tam thàn bất
giao, đau lưng, tinh
loãng, liệt dương, giao
hợp kém, giá 1p.00 bán
lấy 0p.85. (6 hộp 4p.50).

Bồ huyết diều kinh,
chữa đòn bà xanh-xao,
ra khí hư, kinh không
diều, hay đau bụng,
người yếu, giá 1p.00 bán
lấy 0p.85. (6 hộp 4p.50).

Bồi nguyên tiệt trùng
chữa dư nọc bệnh phong
tình có các chứng thận
hư, tinh khí kém, dài có
filaments, bắp thịt rụt,
chân tay mỏi, nhói đường
tiểu, giá 1p.50 bán lấy
1p.20 (6 hộp 7p.00).

Thuốc lở ngứa (bại
độc) 1 thang 0p.36, 3
thang 1p.00, chỉ uống 3
thang, lở tịt, ngứa ngáy
đến đau cũng khỏi.

Nhận chữa khoán bệnh
lậu, giang, hạ cam, khí hư
đàn bà, giá rất phải chăng.
Khám bệnh không mất tiền

THƯỢNG - ĐỨC

15 Mission (nhà Chung) HANOI
HAIPHONG 37 Doumer
NAMDỊNH 91 Maréchal Foch

Một nơi thầu nhận các nam nữ thanh niên

« TRÀ LƯƠNG HẬU »

Có hạnh kiểm tốt, hoạt động, thông quoc ngũ, muốn tìm một việc làm đúng đắn, nhiều lương, xin đến làm công đồng và thu ngàn viên cho trường thuốc Thượng-Đức : Lương 10p, phụ cấp 10p và thêm 20% vào số tiền thu được. Vào làm phải ký quỹ ngay 50p. Nếu không có tiền ký quỹ, thì có hai người chắc chắn bảo lãnh cũng được.

Hỏi tại M. LÊ NGỌC VŨ giám đốc trường thuốc

Thượng - Đức

N° 15, rue de la Mission Hanoi
Ở xa nhô dinh tem 0p.06 để trả lời

LU'ÔM LĂT

Bước đầu

LORD CATTO, giám đốc nhiều nhà máy lớn ở Luân-dôn, và Thượng thư trong nội các Anh, lúc xuất thân chỉ là một anh nhỏ sai việc trong một hiệu buôn ở Newcastle.

Nhạc sĩ Mascagni

NGÀY kỷ niệm 50 năm bản âm nhạc « Cavalleria Rusticana », người soạn ra bản dân ấy, Pietro Mascagni, được Giáo Hoàng mời vào bệ kiến, trong một buổi dạ hội ở nhà hát lớn thành Rome. Tuy bản dân ấy chỉ một đêm đã làm cho Mascagni nổi tiếng, nếu không có lời khuyên khích của vợ thì có lẽ bản dân ấy không bao giờ ra đời.

Con một nhà làm bánh mì ở Leghorn, Mascagni năm 17 tuổi đến Milan theo học âm nhạc. Ông ta cùng trợ chung trong một căn nhà tiêu tụ với một nhạc sĩ tập sự khác, Giacomo Puccini; cả hai người tập soạn những bản dân. Khi người cha biết tin, ông bảo rằng : « Làm một nhạc sĩ nghèo nàn không đủ kiếm nuôi miệng ư ? Không khi nào ! Con phải theo học luật để sau trở nên giàu có ». Nhưng Mascagni nhất định không đổi ý kiến.

Rồi khi mới lấy nhau, hai vợ chồng Mascagni phải khù sờ và vất vả mới đủ sống. Một ngày chán nản kia, trong lúc đương viết bản thảo bài Cavalleria Rusticana, Mascagni kêu lên rằng : « Minh chả làm cái gì được sút ! Công việc chỉ đáng thế này », rồi ông vò bản thảo vứt vào đống lửa. Cũng may mà lửa không cháy làm, vì hai vợ chồng nghèo không mua được nhiều than. Người vợ với cùi ra ngực, rồi tự ý gửi bản đó đến dự một cuộc thi. Chỉ trong một bay hai ngày, Mascagni tình dậy thấy mình là nhà nhạc sĩ có tài nhất châu Âu.

(Tit Bits)

Điểm tinh

CHỦ động trong nhiều cuộc phiêu lưu từ Bắc băng dương đến Nam hải, thủy quân đại tướng Sir Edward R.G.R. Evans rất được ba quân yêu kính.

Cái ngày danh giá nhất của đại tướng là ngày đại tướng chỉ huy chiếc chiến hạm Broke. Đầu hôm 20 tháng 4 năm 1917, chiếc Broke, cùng với chiếc Swift, đã đánh bại sáu chiếc chiến hạm Đức sắp bắn vào Dover. Chiếc Broke dùng ngư lôi đánh đắm một chiếc, và bắn thủng một chiếc.

Một đặc tính của đại tướng là sự điềm tĩnh bất cứ ở trường hợp nào. Một lần đi thám hiểm ở Bắc băng dương, đại tướng đương ngồi viết ở trong lều, dựng trên một mỏm núi băng ; bỗng có người ở ngoài gọi : « Ông có bắn gi không ? » — « Có, tôi bắn lầm » — « Việc gì thế ? » Đại tướng đáp : — « Tôi thật ra, tôi đương bị rơi xuống bắc đá ». Người đứng đầu đoàn thám hiểm với vã chạy vào thì thấy đại tướng chỉ còn bám vào thành khe đá có bốn ngón tay, và chỉ vài giây nữa là rơi lật xuống khe núi.

(Tit Bits)

Thành công hay không

80% tất cả những cuộc thám hiểm Bắc cực hay Nam cực đều bị thất bại. Chỉ có 6 trong số 31 cuộc thám hiểm Bắc băng dương là tới được Bắc cực, và chỉ có 3 trong số 11 cuộc thám hiểm Nam băng dương là đến được Nam cực.

Đất trạng sư

NƯỚC PHILLIPINES có 2.950 người làm trạng sư, còn bác sĩ đứng hàng thứ hai với 2.570 người. Bác sĩ, kỹ sư, chữa răng, kế toán, là những nghề được hoan nghênh nhất, theo thứ tự, sau hai nghề trên kia.

HỎI LUẬT SƯ

— Họ vay tiền mà họ chẳng trả, vậy phải làm thế nào ?
— Đem văn tự bán đi. Độ này giấy cũ bán cũng được nhiều tiền.

Cá độc vì giăng

NHỮNG nhà hóa học đương vò đầu ngâm nghĩ. Họ không hiểu tại sao cá đánh ở biển ven các đảo Taumotu trong Thái bình dương ăn rất ngon lành, mà cũng thử cá ấy đánh ở chỗ khác thì rất độc. Mà ngay chỗ bờ trên, cũng có khi thử cá ấy không độc. Nhiều người bảo rằng tại ánh sáng mặt giăng, và cái thuyết của họ cũng có lý. Trong vịnh Bengal, Ba-tu, hay nhiều chỗ khác ở Ấn độ đương, người đánh cá đều vứt những mẻ lưới đã có đầy ánh giăng chiếu vào. Họ không đánh được bao nhiêu cá, vì họ nghèo lâm. Nhưng chẳng

ANH HƯỞNG CỦA SỰ KHAN GIẤY

THI SĨ — Từ độ giấy khan, tôi chỉ làm thơ tú tuyệt.

TIỀU THUYẾT GIA — Còn tôi, tôi chỉ viết truyện ngắn.

bao giờ họ ngăn ngại không chịu đỡ đì mè cá nào bị ánh giăng chém. Sự kinh nghiệm lâu dài đã bảo họ biết rằng ánh sáng giăng có thể khiến cho một vài thứ cá trú nên rất độc được.

(Junior)

Một hy vọng mới cho người mù

CÁc nhà bác học ở trường đại học Columbia đương thí nghiệm một chất hóa học rất lạ lùng, gọi là « nhũn thê », lấy ở mài ếch ra. Ở trong mài người, thì chất ấy có công dụng tựa như thuốc ở các phim ảnh. Lúc bình thường thì chất ấy mìn dở tươi, nhưng có ánh sáng chiếu vào thì lại trở nên vỏ binh. Trong một thời khắc ngắn, sau khi thu lấy cái hình ảnh chiếu vào, thì chất ấy lại hiện ra như cũ. Bác sĩ A.M. Chase, người chuyên môn thí nghiệm chất ấy, hy vọng rằng chất đó sẽ là một cửa quỷ trời cho hàng ngàn người mù hay gần mù, khiến họ lại có thể trông nhìn được như trước.

Không trông thấy đàn bà

THÀY tu Michael Kolotoss, trong nhà tu ở núi Athos bên Hy Lạp, (một nơi mà không một người đàn bà nào được bước chân đến), vừa mới mất, thọ 80 tuổi. Từ lúc sinh ra đến lúc chết, thầy không trông thấy đàn bà bao giờ, vì mẹ thầy lúc sinh hạ thầy thì mất, rồi cha thầy giao thầy cho nhà tu trông nom.

Suốt đời không nhìn thấy đàn bà, kè cũng là một cái may mắn ít người có.

(Lượm lặt các báo)

ECLAT D'ARGENT

Blanchit les dents

En vente partout et à la PHARMACIE DU BON SECOURS

Hanoi — 52, Boulevard Đồng Khởi Tel. 454

TRÔNG TÌM

Chiến tranh ngày nay

TẦU BAY CHỐNG VÓI TẦU NGẨM

CUỘC chiến tranh ở Na-Uy ngoài những trận xung đột của lục binh, lại còn nhiều trận mà máy bay xung đột với tàu chiến nữa. Kết quả của cuộc chiến tranh trên bộ hẳn là phải chịu ảnh hưởng của cuộc chiến tranh không lồ mà các chiểu hạm và không quân của đế quốc Anh đương đầu với không quân của Đức.

Nhưng có lẽ lại một lần nữa, cái sức mạnh của chiến hạm và sức mạnh của tàu bay chưa có thể phân chia cao thấp được. Không quân thi vẫn tiếp tục rải máy bay ném bom mạnh hơn chiến hạm, dù chiến hạm này có nhiều súng ống thế nào mặc lòng; còn thủy quân thì tin rằng một hạm đội phòng bị cần thận thì không sợ gì máy bay cả. Hình như là, trong những vấn đề như vấn đề này, lời giải quyết ở vào khoảng giữa hai thuyết lý.

Những cái 'tai' của máy bay : sức bay nhanh vàn vút. Máy bay, đối với đội pháo thủ ở dưới, chỉ là một cái đích thoáng qua, nhờ sương mù che đậy, bay lẩn lút trong các đám mây. Nhưng nó lại mang ở trong lòng một thứ sét mạnh, có thể đánh đắm được những chiến hạm mạnh mẽ nhất, nếu đánh trúng vào chỗ phạm.

Đến đây, các thủy quân phản đối. Họ nói rằng cái mặt tàu hạm sắt của những chiến hạm mới có thể chịu đựng được sức nổ của những bom mạnh nhất. Gần đây, người Anh vừa tuyên bố rằng một chiếc chiến hạm lớn của họ bị một quả bom to ném trúng, chỉ bị hư hỏng xoang mà thôi.

Và một điều khác thì chúng ta biết rằng nhiều tàu vận tải và chiến hạm của Đức đã bị đắm vì máy bay Anh ném bom kịch liệt.

Nếu chúng ta công bình mà xét vấn đề này, chờ tư vị không quân hay thủy quân, chúng ta sẽ nhận ra rằng máy bay rất nguy hiểm cho chiến hạm trong một vài trường hợp, mà trong vài trường hợp khác thì lại không nguy hiểm mấy, và sau hết thì máy bay cũng chưa có thể ngăn cản các hạm đội chiếm cứ mặt bờ được.

Chính cái việc « chiếm cứ » ấy là quan hệ nhất. Máy bay không thể lúc nào cũng ở luôn luôn trên mặt bờ được, và phạm vi hoạt động của máy bay cũng hẹp thôi. Vì cần dùng ánh sáng, nên máy bay phải luôn luôn trở về nơi căn cứ. Sau nữa, máy bay mong manh lắm, chỉ một mảnh trai pha cũng đủ làm hư hỏng, và lại phải chịu lụy thời tiết nữa.

Máy bay chỉ có cái súc nhanh là lung, và cái giá cũng hơi rẻ, nên so với tàu chiến.

Một chiếc máy bay giả không bao nhiêu... Nếu một chiếc vũ khí vi trai pháo, thì chỉ thiệt mất có 4 hay 5 người, và độ 5 hay 7 triệu quan (70 vạn bạc là) mà thôi. Kể ra theo như bây giờ thì cũng ít... Chiến hạm thì già hơn một nghìn triều quan, và chừng 1500 người. Thế nghĩa là, một chiếc chiến hạm đánh pháo được 200 chiếc máy bay rải mìn bị đánh vi bom, thì mới chỉ « hỏa vốn » mà thôi.

Thật ra, thì mất một chiếc chiến hạm không thiệt cho Anh mấy bằng đối với Đức cũng một chiếc trọng tài chứng ấy.

Chúng ta hàng trờ lại cuộc chiến tranh thủy không quân. Nhà thủy quân nói rằng, đối với cái súc mạnh vô cùng của không quân trong phạm vi hành động và thời giờ của máy bay ném bom, thi lại có cái khó ném trúng đích. Sự thật như vậy: một quả bom, do một máy bay đi nhanh 250 cây số mỗi giờ, ném xuống một chiếc chiến hạm di chuyển, thi khó trúng lâm. Trong cái thời giờ mà quả bom rơi xuống từ một mực cao 4000, 5000 hay 6000 thước (các máy bay phải ở mực ấy vì sợ súng cao xạ, thi chiến hạm ở dưới đã di được một quãng xa rồi, theo một hướng mà phi công không thể đoán trước di được lúc ném bom. Trong trường hợp ấy, ném bom thành ra một việc ném hú họa, mà kết quả không chắc chắn.

(Theo Ric et Rac)

(Còn nữa — Kỷ sau đáng kể)

THƯ TÍN

KHI ta viết cho một người trên, cho một người nhiều hụt hụt cho một người đáng kính trọng, ta viết những giòng đầu (en tête) ở giữa trang giấy, càng cách xa đầu trang bao nhiêu là càng lỗ lồng tôn trọng bấy nhiêu. Câu cuối cùng thư phải là một câu kinh cần.

NHỮNG THƯ CỦA MỘT NGƯỜI DÂN BÃ VIẾT CHO MỘT NGƯỜI DÂN BÃ, dù thản nhiên đến đâu, câu cuối cùng cũng phải là một câu tỏ lòng kính trọng, và tựa tiếng trường hợp, ta có thể cho thêm một vài linh linh khác.

MỘT NGƯỜI DÂN BÃ CÓ CHỒNG VIẾT CHO MỘT NGƯỜI DÂN BÃ KHÁC, NÉN CÓ Ở GỬI NHỜ HỎI THẮM THÁM MẶT HỤT KINH TRỌNG CỦA CHỒNG MÌNH.

KHI ta những demandes xin việc hay xin sự che chở, thi phải dùng papier ministre, nghĩa là thứ giấy trắng, không rỗng. Nhữ g thư như thế thi chỉ viết trên một mặt giấy, và phần giấy trắng để trống phải rõ ràng.

Tren đầu trang giấy, trên một giòng ta để cho người mà ta viết, không phải tên người ấy, mà là chức sắc người ấy. (Còn nữa)

Thể-Hưng

NGÀY NAY NÓI CHUYÊN

V. H. Hué — 1) Có ống trước kia là người yêu của tôi. Sau không hiểu vì sao có ống za tôi, tuy tôi còn yêu. Ngày nay gặp có ống lại vẫn chưa trả trả xe. Có ống còn yêu tôi không? Và tôi phải xử trí thế nào?

— Ông ngày nào cũng gặp có ống còn không biết thi chúng tôi biết làm sao được? Còn việc xử trí cũng lại phải ông tự định đoạt lấy: ông còn yêu thi cứ việc mà yêu, chẳng cần suy tính gì nữa.

2) Làm thế nào biết được người yêu của mình yêu mình chân thật và tha thiết?

— Làm thế nào? Tiện nhất là hỏi ngay người yêu ấy, và nếu không tin lời người ta thi đừng hỏi. Có một cách thử cung hiếu nghiêm: là thử giữ vò chết để xem người yêu mình có buồn không. Nhưng cách ấy hơi nguy hiểm, vậy ông nên dùng phương pháp này: ông thử cất chảy máu tay hay chân xem, có ấy có lo sợ cho ông không? Nhưng dân bà họ dễ giả dối khéo lắm, vậy thi cách ấy cũng vô hiệu. Tóm lại, chẳng có cách gì biết được chắc chắn cả. Nhưng nếu thấy họ tỏ ý yêu mình tha thiết (và xét bộ không có lợi gì làm thế) thi cứ tin như thế có hon không?

Thanh Tùng — 1) Đứa con nít mới đẻ đó 15 ngày, khi nó nằm ngủ, mình thoảng người ta thấy nó cười, tức mắt, trợn mắt. Tco tục lè annam người ta nói nó là anh đay có phải không? Nếu không tại sao?

— Mọi mươi lăm ngày thi là thiế y tếh lâm, vì lúc đó đứa trẻ mới biết khóc mà thôi. Bởi nó bắt trước cười, rãm môi, v.v. Sír tập ấy tiềm tàng trong tri nó, rồi có khi lúc đang ngủ cũng bắt giặc lè ra, không có gì là lạ. Ta thường thấy nhiều đứa lúc đang ngủ cũng cười nicteng như lúc dương hú, hoặc khóc lên khe khé.

2) Có người giọng nói trước kia rất tốt, tự nhiên đổi ra khao khao, ô ồ và không nói to được. Vậy đó có phải là bệnh không và có thể chữa được không?

— Giọng nói thay đổi là vì có bệnh gì đó, có ảnh hưởng đến cuống họng. Trong trường hợp này: trai gái đến tuổi dậy thi thi thay đổi hàn tiếng nói (ta gọi là vỡ tiếng), có người rõ rệt có

người không, và lâu hay chóng.

Phụ Thêm: Sao ông không chịu biến câu hỏi vào mảnh giấy và chứa một quang tráng để chỗ cho câu trả lời?

M. T. Hòa — Tôi rất ghét (ghét lắm) họng dân bà đánh bạc. Nhưng tôi lại yêu phải một người mặc phải bệnh ấy. Vì thế tôi rất khố kinh, không biết xử trí bằng cách nào? Đã khayen đã đủ cách (giận hồn và dọa xé nhau chẳng hạn), nhưng rồi chúng nó cũng hoàn tất á.

Vậy làm thế nào cho người ấy ghét và bỏ hẳn cuộn áo đen?

Người ấy rất ghét tôi, và tôi có nên dứt tình với người ấy không?

— Khi người dân bà có cái gì ở trong đầu, khó lòng mà lấy ra được, huống chi cái ở trong ấy lại là cái mào mè cờ bạc! Tôi gần tuyệt vọng nếu không đọc nốt rằng người ấy rất yêu ông: tình yêu có thể như phép thánh được, hoặc giả có thể khiến người dân bà ấy chưa cờ bạc được chăng? Nhưng hình như người ấy yêu cờ bạc hơn yêu ông, vậy thi chả còn cách gì nữa, (hay hoặc giả không yêu ông nhiều như ông tưởng). Còn sự có nên dứt tình hay không, thi chỉ mình ông là có thể quyết định cho đúng được. Nhưng tôi chắc rằng nếu ông nói rõ cho người ấy biết phải chọn hra một lú ông, hai lú cờ bạc, may ra vì lòng yêu mà thay đổi di chăng?

2) Ngày Nay báo tập theo *gymnastique suédoise* thi tốt. Vậy tập theo Muller, Henri Durville hoặc Smithson có bằng *gymnastique suédoise* không?

— Phương pháp Muller, Durville, v.v. cũng là cách tập vận động theo lối Thụy Điển. Vận động Thụy Điển nghĩa là không chuyên môn về một thứ gì cả, chỉ vận động chân tay và thân thể để cho bắp thịt khớp người cử động mà thôi. Mỗi nhà chuyên môn nghĩ riêng ra một ít những cách vận động ghép liền với nhau làm một phương pháp riêng, để cho ta dễ theo, nhưng tựa trung vẫn là vận động Thụy Điển vậy.

Nguyễn Cảnh Phan, Hanoi — Bì thi *Certificat* có được mang ty vị con: Le tout Petit không?

— Công sở năm được dùng, có năm

không, hoặc tùy từng hội đồng chấm thi. Dù sao trước khi đóng phải hỏi người coi phòng thi. Như vậy không sao xảy ra sự gì nữa.

T. M. Du, Hanoi — Bên nhà chúng tôi, có người đi ghê hành họ con gái chúng, quát davo. Đinh đáp có con chàng bằng cùi tơ chưa chán, lại gọi người ra nhà vào. Một lú trưởng người con gái ra để đánh. Nhưng lú ấy, mình có quyền vào can thiệp hay không? Bằng cách nào? (Vì tôi không quen ông bà đó). Người con gái đó có quyền viết thư tha cảm thua người mẹ ghê de nghịt đó không?

— Người con gái tất nhiên có quyền thưa di ghê, mà người hàng xóm được mục kích những cách hành hạ ấy cũng có quyền can thiệp, và viết thư báo sô Cảnh. Trường đó cũng lại là một bồn phản nữa. Trong nhiều gia đình annam, sự trừng phạt con cái, con chồng, hoặc dãy tó, nhiều khi rất là tàn ác, chỉ vì người ta nghĩ rằng không có ai có quyền ngăn cấm và can thiệp đến.

Bon Di Hanoi — 1) Yêu là thế nào? Tại làm sao người ta lại yêu nhau?

— Câu này cũng đã có trả lời nhiều lần, và là một câu hỏi đùa dồn nên không trả lời lại nữa.

2) Hai người yêu nhau, đến khi không yêu nhau nữa, người con gái đó có quyền đòi lại những thứ và ảnh của mình đã cho người con gái không?

— Có, và người con gái nên lịch sự và tỏ ra người đứng đầu trả lại những thứ từ hay ảnh của người con gái tăng viết trong lúc hai bên yêu nhau.

Mr Bao Quốc Nguyên Trung Hanoi — Có nhiều người nói rằng: họe danh mày chử hai ngay, vì phải cái tuôn, và tay phải làm việc tuôn, đánh lâu có thể thành đau ngay và đau tim được không?

— Đánh mày chử chẳng bao giờ hại ngay và có thể sinh ho được cả. Đó là một công việc nhẹ nhàng phần nhiều, bên các nước Âu Mỹ để cho phụ nữ làm. Miễn là lúc đánh, nên ngồi cho ngay ngắn, và đồ mày cao vừa phải để khỏi cùi quái. Người yêu học cũng như người khỏe, vì không khò nhục gì.

Ông B. T. Thành Hòa — Tôi thường nghe nói: muôn dâng vào báo Ngày Nay là ra cũng phải quen biết một vài nhân viên trong tòa soạn không thi dù mình có tái chung nữa cũng bị bỏ rơi. Tôi không tin như thế; tôi không thể ngờ được một tờ báo có một tôn chỉ đáng yêu như tờ Ngày Nay lại có những việc làm vớ vẩn đến thế. Những giải thưởng văn chương hàng năm của nhóm Tự Lực đã làm cho tôi tin ôi minh mà gặt dâng hai bài thơ dưới đây.

Lời dồn dại của công chúng nếu quá sao lầm, tôi mong các ông trong tòa soạn sẽ cải chính ở mục « Ngày Nay nói chuyện ».

— Ô bảo nào cũng vậy — trừ một vài bảo, tất nhiên —, sự tìm kiếm nhân tài là một công việc được chú ý nhất. Nếu bài hay, theo ý tòa soạn, thi được đăng ngay, bắt cứ tác giả là ai. Mà rồi có vì sự đăng như thế, tòa soạn với tác giả mới làm quen được với nhau. Ở Ngày Nay, có khi sự quen biết với các nhân viên tòa soạn lại là một cái thiệt nữa, vì trong trường hợp này, sự vỗ tay lại càng chặt chẽ hơn. Những công việc

— Cậu ơi người độc thân là người thế nào?

— Là người xưởng nhất đời... Nhưng đừng nói với mọi mày rằng tao bảo nhé.

(Xem tiếp trang 14)

BU'Ó'M

(Tiếp theo)

TRƯƠNG bảo xe kéo lại phố cửa Đông ; và đêm ấy chàng ngủ ở nhà Phương. Sáng hôm sau, chàng không dám thăm Thu, chàng đợi khi ở quần ngựa về sẽ lại.

Doanh đem ô tò đưa chàng lên quần ngựa. Đã lâu lắm, giờ chàng mới trở lại. Chàng có ý tìm xem có ai quen không và chợt thấy San và Đức đứng ở gần chỗ vào. Trương vờ không trông thấy họ, nhưng đi nghênh ngang cố ý cho họ nhìn thấy chàng.

San kéo tay Đức nói :

— Kia, ai như thằng Trương. Giờ mà nó còn dám xác vào đấy à ?

Đức nói :

— Hôm nay thế nào cũng có thắng chết. San này, hình như thằng Trương nó mới tìm được việc ở cảng. Nó giữ két cho một hảng buôn.

Trong lúc ấy, Trương đứng cạnh Doanh nhìn ra ngoài bãi cỏ mỉm cười nói một câu tiếng Pháp :

— Hù ! sáu có sự mới lạ.

CHƯƠNG VII

Trương rủ Doanh và Phương ra ngồi ở Bagatelle uống rượu. Trong khi chạy hai giải đầu, Trương hỏi Phương định đánh con nào ở giải ba.

— Anh biếu em mấy vé ?

Phương vui mừng đáp :

— Ô, thế thì phen này em giàu. Em chắc thế nào cũng được. Anh không biết, sáng hôm nay em ra dèn hàng Trống lể và xin thế...

Trương ngạc nhiên :

— Xin thế cá ngựa ?

Ü, thế cá ngựa. Thế này nhé. Nếu thách cho quẻ số 32, em đánh ngay con 3 với con 2. Nhưng lần này...

Nàng lấy ở túi ra một tờ giấy màu vàng gấp tư đưa cho Trương :

— Anh xem đây này.

— Anh xem thế quý nào được.

Nàng giơ tờ giấy, chỉ vào một giòng :

— Trong thế này có câu : « ngũ mã hữu liên châu ». Linh ứng không.

Doanh nói :

— Linh ứng lầm, vì có đám con ngựa. Nhưng tôi chưa hiểu hết ý ngầm của thánh.

Phương đưa cho Doanh xem tờ chương trình :

— Anh xem ở giải ba có con Diamant và con Saphyr. Hữu liên châu là có hai hòn ngọc về liền nhau. Thánh bảo em đánh hai con ngựa đó, rõ ràng lầm. Vậy anh Phương mua cho em ít vé Pari jumelé. Mấy cái nhất

con Diamant và mấy cái nhất con Saphyr. Còn anh, anh định đánh thế nào ?

— Đề anh tính đã.

Chàng chọn bốn con ngựa khác, định sẽ mua mỗi con bốn vé và chàng đánh bao xuống dưới cả năm con.

— Như thế là gần ba trăm. Mua cho Phương 6 vé Pari jumelé, cũng còn hơn trăm dặm lại, phòng khi thua.

Trương ngừng lên bắc Phương :

— Anh đánh Triple évent và cuộc đầu kết bốn con, nhưng trong đó không có hai con của em đánh.

— Thế thì em thua mất.

— Chưa biết đâu. Đề xem anh được hay thua của em được.

— Đề rồi anh xem.

Trương điểm tinh ngồi uống rượu và cố ý không nhìn vào vòng đua. Nghe tiếng kèn của Phương, chàng đã đoán được là hai con Diamant và Saphyr bị bét. Chàng mỉm cười và ngầm nghĩ :

— Thật là hữu liên châu... liên châu về bét. Thánh dạy đúng lắm.

Phương quay lại kéo tay Trương :

— Một con của anh về nhất rồi. Mừng đi. Anh đánh mấy vé ?

— Có bốn vé thôi. Nhưng anh đã đánh bao cả năm con ở giải tư.

Trương nghĩ được thêm độ mấy chục bạc, không có gì khác cả ; phải một là được tới bạc nghìn, hai là thua hết. Chàng giựt lấy chương trình và đọc tên bảy con ngựa ở giải năm. Chàng không hiểu rõ con nào cả và cũng không muốn đánh san ra bốn con. Thấy tên con ngựa Risque tout, tức lười :

— Nhất định không đánh san. Kết một con này chơi nước bạch thủ.

Chạy xong giải tư, Phương theo ra chỗ đội vé. Thấy Trương định đánh cả vào con Risque tout, một con ngựa chưa từng ăn giải lần nào, Phương rầy nẩy người :

— Anh diễn à ? Anh muốn tự tử sao.

Trương quắc mắt ày Phương ra. Lúc xoát lấy bốn vé được, chàng thấy bàn tay run run. Chàng cũng đã bắt đầu thấy mình liều lĩnh quá trai dại dột và vì thế chàng càng tức Phương hơn.

— Hay ta đánh san ra bốn con.

Nghĩ vậy nhưng đến lúc đưa vé đội, chàng quả quyết nói :

— Ông cho tôi đánh cả vào con Risque tout số 5.

Chàng cùng Phương di vè chỗ ngồi. Doanh hỏi :

— Được ăn cả ngã về không chứ ?

Trương đáp :

— Risque tout.

Chàng nhắc cốc rượu uống một hơi canh ngầm nghĩ :

— Có gì mà mình hồi hộp thế này. Thua cũng chẳng làm sao, mà được thì rời cũng chẳng hơn gì... Ô ! nếu thế thì mình lèu làm gì. Biết thế ăn non rồi đem trả tiền két có được không.

Trương lại nghĩ đến cái đời buồn tẻ một tháng nay ở Hải-phòng. Chàng đưa mắt tìm xem con ngựa nào là con ngựa số 5 để khỏi nghĩ ngợi bứt rứt mãi.

Lúc ngựa bắt đầu chạy, Trương không dám nhìn theo. Chàng vẫn tự nhủ là thua được cũng không quan hệ mấy, nhưng chàng vẫn không sao giữ được quả tim đập mạnh.

— Giờ mà mình ngất đi thì buồn cười chết.

Chàng nói với Phương sang câu chuyện khác :

— Thế nào, thánh dạy ra làm sao mà từ lúc này không thấy em đả động gì đến nữa ?

Phương không nghe chàng nói, còn mắt nhìn theo đám ngựa chạy vụt qua trước mặt về đích.

Trương nghe có tiếng ai nói ở rất xa :

— Con Teddy.

Phương quay lại :

— Đấy, em đã bảo đánh cả con Teddy nữa

Trương thở mạnh một cái. Chàng vội thấy trong người thư thái như vừa thoát khỏi một tội nợ. Giờ chàng mới biết chính chàng không sợ gì thua cả, có khi chàng lại mong thua cũng ngang như mong được. Có lẽ chàng sợ nhất là không thua không được. Trương nhớ lại câu nói của mình lúc này :

— Sáu có sự mới lạ đây.

Lúc nói câu ấy, chàng chỉ nghĩ đến tình yêu của Thu đối với chàng, và sự biến đổi của tình yêu ấy trước những việc mới lạ sắp xảy ra. Mà chỉ khi chàng thua mới có nhiều sự biến đổi nhất.

Trương hỏi Phương :

— Con Risque tout về thứ mấy ?

— Về thứ bét.

Chàng cười vui vẻ :

— Ô, thế thì cũng bằng hai con « liên châu » của cô.

Trương đứng lên rủ Doanh và Phương đi về. Phương nói :

— Giả anh nghe em đánh cả vào con Teddy có được rồi không. Thật mệt mấy nghìn bạc tôi.

Trương đáp :

— Thế mà chỉ mất có hơn ba trăm thôi. Vậy hãy còn nên mừng.

Trương chợt thấy San và Đức nhìn mình nói nhau với nhau ; chàng đoán là họ thi thao

TRẮNG

vua thăm chàng. Dương cười nói tự nhiên, Trương thấy cái cười của mình ngượng dần dần; sợ họ cho là thua còn cố cười gượng nên Trương nghiêm nét mặt lại và thản nhiên đi qua mặt hai người.

Về tới nhà, đợi Doanh đi rồi, Phương khẽ hỏi:

— Đằng ấy lấy tiền ở đâu ra thế?

Trương nói:

— Em biết rồi à?

— Không, em đoán. Bây giờ thua hết thì sao?

— Ngồi ủ chờ còn tinh sao.

Phương nhìn Trương thương hại:

— Đề em cố đi vay cho anh.

— Em chắc cũng chẳng vay đâu được. Vả lại anh cũng không muốn thế.

Vay tiền bù vào chỗ thiếu rồi lại trở về để làm như thường, kèm thêm một mớ nợ không bao giờ trả được, Trương cho thế còn không bằng mấy ngồi tù. Chàng kéo đầu Phương đặt vào vai mình, âu yếm vỗ lên má Phương:

— Cám ơn em. Nhưng em không thể nào giúp anh được gì cả. Anh không trở lại đây nữa đâu vì mai kia chắc thế nào nó cũng đến đây tìm bắt anh. Anh không trốn đâu, thế nào rồi cũng ngồi tù. Em cứ đọc báo sẽ biết tin tức về anh.

Phương khẽ hỏi:

— Anh có việc gì cần làm phải không?

Trương cúi nhìn Phương:

— Ai bảo thế. Tôi chẳng thấy buồn sợ gì cả. Giờ em đừng anh đi дальше này.

— Đi đâu n่ะ?

— Em hỏi làm gì?

Phương nắm chặt tay Trương, mỉm cười:

— Nói thực, trước kia tôi không yêu gi

minh cả đâu.

— Ngõi gi, từ cảng thế.

Nhưng giờ tôi thấy khác nhiều. Tớ thấy

tớ yêu minh tệ, tớ có chết không.

Trương gõ tay ra, đứng dậy nói:

— Taoi, đê anh đi.

Ra đến ngoài, chàng lại trở vào hỏi Phương:

— Anh hỏi thật, Em có khinh anh không?

— Không. Chỉ thương anh thôi. Anh ta lầm.

dược một tháng và trang nom về việc thu tiền vay cho sô. Theo cuộc điều tra, số tiền ấy M. Trương đã đem đánh cá ngựa thua hết hôm chủ nhật. Hiện thủ phạm còn trốn. Nhà chức trách có dối hỏi ông Doanh và cô Phương, hai người đã cùng đi đánh cá ngựa với Trương hôm chủ nhật. Cô Phương và ông Doanh không hề biết số tiền ấy là tiền biển thủ. M. Trương trước khi vào làm ở sở đã nổi tiếng là một tay ăn chơi bốc giời ở Hanoi. »

Xem xong, Thu lùi lại sau ngồi xuống ghế.

Mỹ gấp tờ báo lại nói với Hợp:

— Chính chiều hôm thua cá ngựa, Trương có lại đây chơi. Hôm ấy, có cả Thu nữa, phải không. Tôi thấy anh ta vui, vui vẻ, thản nhiên như thường. Ai ngờ đâu? Chẳng biết có trốn được mãi không?

Hợp nói:

— Tôi, tôi sợ anh ta liều thảo. Mà thế cũng phải, còn sống làm quái gì nữa... Một đời vứt đi, mà lỗi ở anh ta cả.

Không phải chàng ghét gì Trương, nhưng chàng nói như vậy chỉ vì thấy ngầm sung sướng và tự cao rằng mình đã sống một đời ngay thẳng. Hợp mỉm cười nói tiếp:

— Giá tôi như Trương...

Chàng giơ tay làm hiệu uống một cốc dấm thanh thuốc phiện:

— Allez hâp! thế là xong... Khỏi tủi nhục.

Thu đau đớn nhìn Hợp. Nàng thấy tức tối lên nghẹn ở cổ, nhưng không rõ là tức Hợp hay tức Trương. Tay nàng nắm chặt lấy cái ấm pha nước và nàng muốn đập mạnh cái ấm xuống nền gạch cho vỡ tan tành. Hy vọng cứu Trương của nàng thế là thất bại và tấm ái tình bàng biếc trước là không thể rút ra được từ nay sẽ toàn những đau khổ. Thu bắt đầu thấy hối hận, và tuy không hiểu vì lẽ gì, nàng cảm thấy bao nhiêu lỗi về phần nàng phải chịu cả. Thu mở to mắt vì một mối lo sợ vừa hiện đến: nàng thấy rõ ràng nếu nàng không yêu Trương nữa, hay tình yêu của nàng kém bớt đi, thì thế nào cũng có tai nạn lớn xảy ra.

Thu vẫn không bỏ được cái ý muốn đập tan cái ấm. Nàng vội vàng đứng lên nói với Mỹ:

— Anh cho em xem nốt tờ báo.

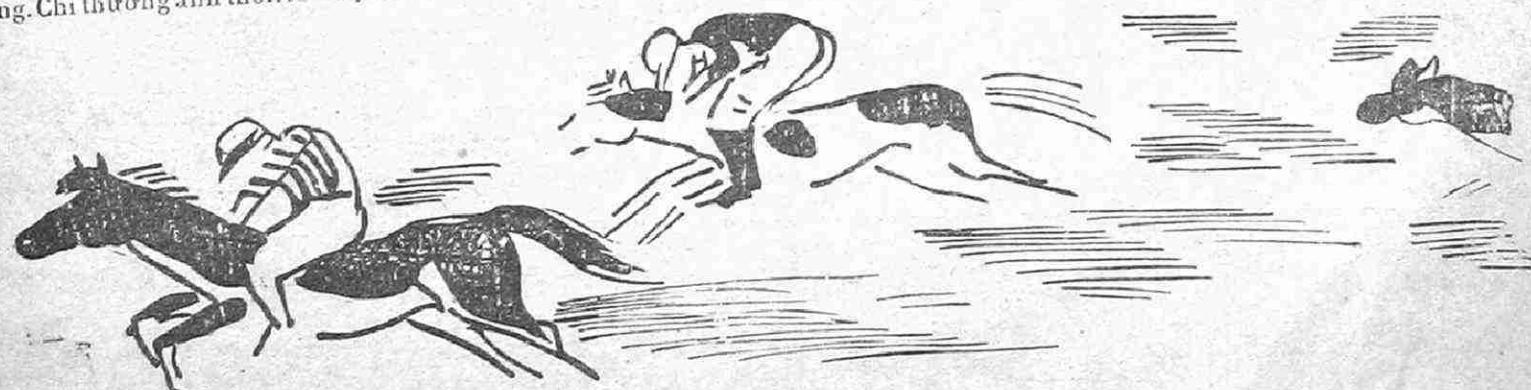
Trong lúc giơ tay đón tờ báo, Thu bắt chiếc ấm rơi xuống đất vỡ tan. Nàng cúi nhìn và mỉm cười nói:

— Hú via! cái ấm cũ em lại ngõ là cái ấm mới mua.

Thế là nàng đã đập được chiếc ấm cho hả tức đối riêng với nàng, mà đối với Mỹ, Hợp thì chiếc ấm vỡ vì sơ ý.

(Còn nữa)

NHẤT-LINH

VUI CƯỚI

Của O. T.

Rè duyên

QUAN TỘA — Anh đã can án nhiều lần về tội ăn trộm, tại sao anh không bỏ cái nghề ấy đi?

KÈ TRỘM — Con cũng muốn bỏ, nhưng nhà con nó bảo, nếu không đi ăn trộm về nuôi nó để nó dồi dào thì nó bỏ con.

QUAN TỘA — Đã vậy tòa kêu án anh từ chung thớt!

KÈ TRỘM — Con rất vui lòng, nhưng quan lớn làm ơn cho phép con về con bảo với nhà con cũng đã ăn trộm, xin quan lớn cũng kể tội chung thân và cũng cùng giam với con một chỗ. Nếu quan lớn làm ơn cho con được như thế thi đến chết con cũng không dám quên ơn.

Của Hu Võ

Quên

Sau một hồi nhở qua, tiếng lùi, người vợ liền vung vằng đi ra cửa, vừa đi, vừa nói:

— Thôi! nếu cậu đã thế thi tôi đi tự tử cho cậu xem.

Người chồng hắp lấp lóng dày nấm vợ lại mà bảo :

— Vâng, những hình như mẹ còn quên chưa đưa chìa khóa tủ két cho tôi.

Của Tô-hữu-Khang

Khách

TÝ — Nhà mày có khách phải không?

SỦU — Chủ Voong, anh đã tao mới ở Tàu sang đây chủ có ai lạ lùng gì đâu.

TÝ — Thế sao lao bảo mày có « khách » mà mày còn chối.

Của B. V. B.

Tinh tú

THẮNG NHỎ — Nay chỉ sen oai đậm mây hồng, mặt giờ trót lọt kia, hai cái ấy nó không gọi ra trong tri kỷ một tinh tinh tốt đẹp nào ư?

CON SEN — Có anh nhỏ à, em nghĩ ngay rằng, hôm nay nếu... phơi quần áo thi chóng khô lâm.

Hiểu nhầm

CÀU CHỦ — Nhỏ ơi! hôm nay có bà Tham đến chơi, tao gọi mày là « Anh Bếp » cho sang nhé.

THẮNG NHỎ — Thế thưa cậu, con gọi cậu là gì cơ à?

CÀU CHỦ (tác giả) — Con kh... THẮNG NHỎ — Ấy chết, thưa cậu con đâu dám.

Thật thà

— Sao con đi học về chép thế?
— Thưa ba, hôm nay giữa đường có một đám đánh nhau vì một người mất đồng văn mà không tìm thấy.
— Thế thi việc gì đến con?
— Con phải chờ đám đông ẩy đi hết dã.

— Việc gì mà phải chờ như thế?
— Bởi vì chân con lại chặn lên đồng văn ẩy cơ.

Biết bơi

— Anh có biết bơi không?
— Không. Thế còn anh?
— Tôi biết bơi đã lâu... nhưng tôi chưa thử bao giờ cả...
— !!!
— Vì tôi học bơi theo lời gửi thư.

Của Trần-vân-Kha

Gần

Ba có tiếng là gần.
Một hôm anh đi xe nhà xuống phố mượn xe đạp để hôm sau di chuyển.

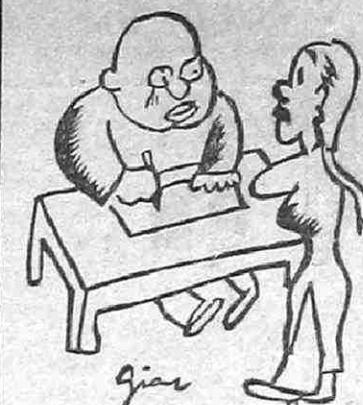
Mượn được, anh để xe đạp lên xe tay và bắt thẳng xe kéo về.

Anh sung sướng như vừa làm xong một việc phúc đức:

« Minh chịu khó đi bộ một tí, chẳng nhọc nhằn gì mà lại đỡ khổ cho thẳng xe. Giờ uống thế này kéo một cái xe tay với một cái xe đạp cũng đủ thở nữa là mình còn định ngồi lên nữa. »

Một hôm anh đi chơi với một người bạn đến một đầu dương làm lội anh bảo người ấy:

— Cho lói mượn guốc của anh. Ra khỏi đầu kia khô ráo, tôi lại mang giã anh. Đi giầy lội bẩn lắm! »

— Trò sinh năm nào?
— Ô hay! con đã có chồng đâu mà sinh mới đẻ.

Của Nguyễn-bà-Chỉnh

Nhanh trí khôn

Xe con một hôm ăn cắp khoai lang xuống bếp nướng chay Xà Xê về. Xe con không biết làm thế nào, cho ngay khoai vào trong quết, nhưng nóng quá, cứ nhảy lên nhíu con choi chơi.

Pó hỏi tại sao mà nhảy lên thế?

CON — Thưa thày con thấy thằng về con mừng.

BỐ — !??

Của Ngô-Nguyễn-Lêng

Có cần không?

BỐ — Thưa ông, hôm qua có bức thư, con quên chưa đưa ông xem.

CHỦ — Chết chửa, thế thư gì? có cần làm không?

BỐ — Thưa ông, thư ông X mới ông dì dí bức lối qua ạ.

Bết trí

BỐ — Mày là đồ nát day / không ai trị nổi nữa.

CON — Vậy cha còn cứ muốn day và đánh đập con làm gì?

Lăn quẩn

TÝ — Họ đương tìm cách lén cung giăng, không hiểu khi lên được đấy rồi, thì họ lại lén đường đi đâu nữa?

SỦU — Họ lại sẽ tìm đường xuống trái đất.

Hóm hỉnh

BỐ — Chúng mày ở nhà, vì chỉ những người lớn mới vào trong rap được thôi, trẻ con cầm không được vào.

CON — Thế chắc ở trong rap sẽ diễn nhiều truyện bậy bạ có hại cho các trẻ phải không cậu?

áo tắm bể

Khắp các bãi biển, ai cũng công nhận áo tắm Phúc Lai là đẹp, bền, mặc sát săn như in vào người. Nếu, các Bà các Cô chưa dùng qua, xin mời lại 87, phố Huế, Hanoi xem kiều áo để so sánh với các hàng khác.

PHÚC-LAI
87 PHỐ HUẾ — HANOI

N.N. nói chuyện

(Tiếp theo trang 11)

của Ngày Nay làm, ai cũng có thể nhận xét, chúng tôi không cần phải cải chính. Còn tin đồn sai lạc, phao lên do và người bất mãn thi bao giờ cũng có, không tránh được. Phản nhiều đó là những người có bài gửi đến không được đăng, rồi trường nhà báo cố ý dùi cái « thiên tài » của mình.

Ví dụ hai bài thơ của ông, tòa soạn cũng không đăng, có phải vì ông không quen biết đâu. Vì theo ý tòa soạn, hai bài đó không đáng được mà thôi.

Thiên, Nam-dịnh — 1) Vợ chồng mới lấy nhau mà bắt buộc phải xa nhau thi có hơi cho nhau không và có sự sự yêu nhau ngày them phải nhại không?

— Bắt buộc phải xa nhau sau khi mới lấy nhau thi quả là một việc đáng buồn. Còn dù cũng không bài gì lầm, miễn là đừng xa nhau lâu quá mà thôi. Tình yêu có phải là lạt hay không không thể định trước được. Cố kỵ phải lạt, cũng có khi lại càng yêu nhau thêm lên, đó là tùy theo tình yêu của đối với chồng.

2) Vợ chồng đương yêu nhau mà bị bố mẹ hay chị em mình ghét họ mình bắtITCH phải bỏ vợ thi những trường hợp ấy mình nên xác định cho phải lẽ.

— Vợ chồng yêu nhau thi không ai có quyền bắt họ đi xa, dù là cha mẹ cũng vậy. Nếu có sự bất hòa thi đêm vợ đi ở riêng, đó là tốt nhất. Chứ không có quyền hy sinh một người vợ để làm vừa lòng một người khác được. Bản phận chồng là phải che chở người vợ để rutherford gửi ở mình.

Tài bút — Hai câu hỏi của ông viết trên hành giấy hé quâ, không đủ chỗ cho câu trả lời. Và cà thè gõi ghẽ và ngắn hơn nữa nếu ông muốn. Sao ông không theo đúng điều lệ, và chép khô sùa chử câu hỏi, trong lúc ông muốn chúng tôi chịu khó trả lời ông?

Mademoiselle Huyền, Saigon — 1) Giống viết thơ khúc máu ngoài ra để cho đẹp còn có gì không?

— Cốt cho đẹp thôi, nhưng nên dùng những màu phớt nhạt, chứ có lòe loẹt quá. Trong các việc giao thiệp đừng cần thi chỉ nên dùng màu trắng thôi.

2) Tập thể thao buổi trưa có tốt không?

Vaseline có hại cho mắt không?
— Buổi trưa không nên tập, vì gần bữa ăn quá. Nên tập ít ra hai hay ba giờ trước hay sau bữa ăn. Vaseline là một chất mờ để bôi các mạn nhợt, không ai cho vào mắt bao giờ.

Thanh Tùng, Nam-dịnh — Bố mẹ chết cũ, ô với em nhỏ. Để làm không ai coi sóc việc nhà, muốn lấy vợ nhưng đương có tang bá nội (là cháu thứ bốn, ba mươi tuổi).

Vợ có lấy được không? Luật nào cấm?

— Có thể lấy vợ được. Dân Luật Bắc-kỳ chỉ cấm lấy vợ trong thời kỳ tang cha hay tang mẹ thôi.

Nguyễn Văn Tích, Hanoi — Thuở mới nhà trước đây một năm, giá 8p. một tháng, cách đây 4 tháng nhà chủ đã tăng lên 9p. nay lại đổi tăng lên 10p., mà tiền nào giá tiền nhà, nhà chủ cũng không chịu đưa biến lại, như vay mình nhất định không chịu giá thêm có được không?

— Nhà chủ không đưa biến lại thi phải đòi cho bằng được. Nếu không thi không trả tiền.

Còn đòi tăng tiền nhà, thi nhất định không chịu gả thêm là phải rồi.

(Xem tiếp trang 18)

CÓ CỨNG MỚI DỨNG DẦU GIÓ

Nhà cửa

(Tiếp theo)

QUYỀN CỦA NGƯỜI Ở THUÊ

Có nhiều người — nhất là người chủ nhà — tưởng một cách thực thà rằng hễ dời bên ngã giá thuê rồi là xong chuyện, chủ nhà chỉ còn có mỗi một việc vất vả, là tháng tháng đến lính tiền nhà về.

Nhưng nếu giàn dị quá như vậy thì ai không muốn làm nghề chủ nhà. Thực ra cái nghề ấy còn công phu hơn nhiều. Chủ nhà còn có nhiều bồn phận khó khăn phải làm cho trọn, nếu không muốn bị người đi thuê làm rầy rà. Mà người đi thuê tâm lý kẽ cũng giống tâm lý các bà mẹ chồng cũ: đã mất tiền mua mâm thì đâm cho thủng, và nếu có điều tiếng gì, họ không đóng lòng thương gì các chủ nhà hết.

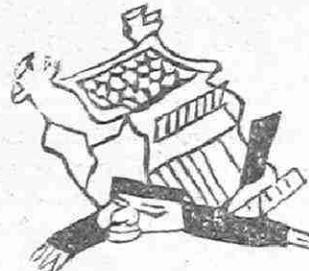
Bồn phận thứ nhất của chủ nhà, như ta đã biết, là phải giao nhà cho trộm tất. Nếu nhà bẩn thiu, hôi hám, dễ hàng mươi năm chưa quét qua một lần vôi, nếu cửa kính, cửa chớp hỏng vỡ lung tung, chủ nhà phải với vang quét trước, thay chửa lại cẩn thận. Nếu lười không chịu làm, thì cũng nên lười không đến đòi tiền nhà, vì có đến, người đi thuê vẫn có quyền không trả vội, đợi đến khi nào chủ nhà hết lười hãy trả.

Một khi đã cho thuê nhà rồi, thì mọi nhà phụ cũng thuộc quyền người đi thuê, chủ nhà không thểvin lě rằng chỉ cho

thuê nhà chính thôi và cứ khăng khăng giữ lấy các nhà bếp. Còn mặt tường, thì về phía trước mặt, người đi thuê muốn treo biển quảng cáo gì cũng được, dẫu là biển quảng cáo thuốc bắc di nứa, chủ nhà có là một y sĩ thái tử cũng dành chịu bó tay.

CHỦA CHẠY

Chủ nhà còn một bồn phận nữa, cũng phải hết sức làm cho

trọn, là phải luôn luôn chăm nom cái nhà thế nào cho người đi thuê vừa ý. Kèm làm cho người đi thuê vừa ý thì vật là một việc khó hơn vác đá vá giời, cho nên luật chỉ bắt chủ nhà chịu những sự sửa chữa lớn mà thôi. Chủ nhà phải luôn luôn săn sóc đến người đi thuê như người nuôi vịt chăm nom đến vịt con, phải chửa chạy làm sao cho mưa khỏi qua mái ngói rơi xuống đầu họ, tường khỏi đồ vào lurg họ, ống nước khỏi vỡ, khỏi rỉ nước ra làm lụt nhà họ ở. Ngoài ra, chủ nhà lại còn phải thay thang hay ván bằng gỗ, một khi gỗ đã mọt, thay gạch lát các phòng hay lát sân nữa.

Nếu chủ nhà nào lười quá hay có tính không ưa cởi hầu bao, dẫu là dễ làm bồn phận của họ nữa, thì người đi thuê có quyền mời ra trước tòa án hòa giải để quan tòa bắt chửa chạy theo luật hoặc cho phép người thuê nhà sửa chữa rồi trừ vào tiền thuê nhà. Cứ như vậy là chủ nhà nào cũng với vàng cởi hầu bao ra liền.

TAI NẠN

Vẫn biết rằng theo luật, chủ nhà phải săn sóc đến người đi thuê, nhưng thời thường ít khi

họ nghĩ đến luật... trừ ra khi nào luật rơi xuống đầu họ làm họ bưốn trán rách tai ra. Mà nhũng khi luật rơi xuống đầu họ như vậy không phải là hiếm. Nhà họ làm có khi đã cũ quá, một cái trần lụy nhiên hưng trí đồ xuống, với gạch ầm ầm chút lên người một người nhà của người thuê không may — hay là may, tuy từng phương diện — nằm chơi ngay đấy: ấy thế là chủ nhà phải chịu trách nhiệm. Người ấy có ốm đau, chủ nhà phải lo tiền thuốc thang, và nếu có sứt trán sảy da, thì chủ nhà chỉ còn một cách, là cầu khấn đức Thượng Đế xui khiến người ấy đừng là một tài tử chớp bóng hay một dào hắt nồi danh. Vì nếu lúc đó

những người quý giá ấy vì bị nạn đồ trán hay đồ tường mà đến thành sẹo ở mặt hay gãy mất một chân thì chủ nhà có lẽ bán cả nhà cho thuê đi có khi cũng không đủ tiền bồi thường cho họ.

Vì vậy, các chủ nhà dùng vội vang có nhà cho thuê là được ăn no ngủ yên, họ đọc xong đoạn này chắc là họ lo sợ đến đêm đêm mê thấy trán đồ vách siêu và vội vã đi thăm các nhà của họ xem có còn đứng vững mà đem tiền về cho họ hay là sắp sửa làm cho họ mất công nghiệp.

YÊN ỒN

Bồn phản sau cùng của chủ nhà là, phải bảo đảm cho người đi thuê được hưởng sự yên ổn

trong thời kỳ thuê. Phải, đã chịu khó mất tiền, thì ít ra cũng được dung của tốt. Thị dụ như thuê một rạp hát để diễn kịch, lại bắt gặp một cái rạp chỉ có hai ba chỗ ngồi là có thể trông thấy sân khấu còn thì khuất cột hay tường cả thì không thể chiều lòng ông chủ rạp được, có yêu ông ta cho mấy cũng phải đòi trả lại nhà hay xin giảm giá thuê đi. Đó là nề ông chủ lầm rồi, vì nếu không nề thì nếu bị thiệt thòi điều gì đã có thể kiện ông chủ, đòi tiền bồi thường nữa.

Hưởng một cách yên ổn cái nhà cho thuê còn có một nghĩa nữa. Không ai, dù là ông chủ nhà hay là người lạ, có hè đến quấy rầy người đi thuê. Ông chủ có nhiều cách quấy rầy như vậy lắm: Ông có thể cho thuê một căn nhà để mở hàng bán rượu, rồi đợi đến lúc hàng bắt đầu bán chạy là ông mở liền một ngôi hàng ngay bên cạnh để cướp lấy khách. Hoặc giả ông cho thuê dưới nhà rồi trên gác mở một tiệm hút hay một nhà chứa. Ông làm như vậy có lẽ lợi cho ông lắm, nhưng chỉ lợi cho một mình ông; còn đối với người thuê nhà ấy, thì họ phải chịu sự khó chịu đến cực điểm. Luật không muốn thế và nghĩ một cách chí lý rằng ông chủ nhà nào làm như vậy là quấy nhiễu người thuê nhà và, nếu cứ hướng binh mà quấy nhiễu, thì phải chịu trách nhiệm: người đi thuê có quyền mời ông ra tòa được.

Tường-Vân

SÁCH-HỒNG

HAI THÚ KHÔN

của THÈ-LÙ

QUYỀN SÁCH

của THẠCH-LAM

Nhắc lại

ÔNG ĐỒ BÈ CON CÁ THẦN

GIÁ ĐỘC NHẤT/Op 10

ĐỜI NAY

KHÁI-HƯNG và NHẤT-LINH

ganh hàng hoa

(Tái bản)

Đầy 250 trang. Giá Op 60

ĐỜI NAY

Bản cười minh làm thế này vừa sang mà lại dở tốn tiền « ét sảng »

Luyện Tập Thân Thể cần thiết nhất đối với hạng tuổi nào?

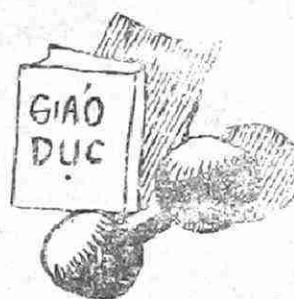
(Tiếp theo)

Từ 16 đến 30 tuổi. — Cho đến 16 tuổi, cậu bé chỉ thích suốt ngày chay nhảy, nô đùa, nghịch đắt, nghịch cát như lúc 13, 14 tuổi, bấy giờ đã bắt đầu khác hẳn. Đến lúc cái tuổi « đôi tám xuân xanh », dù là trai hay gái, người ta đã bắt đầu đứng dần. Cái bộ áo xốc xêch, cái quần ống cao, ống thấp, và chân một bên giày, một bên guốc để mà chạy lè khắp đầu đường, xó chọ, đá bóng, nhảy giây, bấy giờ đã được thay vào bằng những bộ quần áo ngay ngắn, phẳng phiu, trắng trẻo, bộ tóc đã được chăm chút siêng năng, lúc nào cũng mượt bóng chứ không như mấy năm trước suối ngày bù rồi, và cho đến lời ăn tiếng nói cũng không hấp tấp vội vàng như trước. Trước khi nói, người ta đã nghĩ, cũng như đứng trước những người lạ, người ta cũng đã bắt đầu săn sóc cẩn thận, chứ không xô xát, ngỗ ngược như trước. Nói tóm lại, với cái tuổi 16, người ta là già hẳn cái tuổi vô tư lự của buổi « thiếu thi » và trong óc mỗi người đã bắt đầu có một chủ đích, một định kiến hoặc một sở thích riêng.

Không nói đến các bạn gái, vì một cô gái 16 tuổi đã là một người lớn hoàn toàn, một số đông đã thành đôi lứa; tôi chỉ nói đến những cậu trai mà tôi có thể chia tất cả ra làm ba hạng người mầm mực.

A. Hạng tri thức cần mẫn — Hạng này là hạng người sờn lo đến tương lai nhất, chăm chỉ học hành, nghiêm nghị, il đưa nghịch, nghĩ ngợi, suy xét nhiều hơn là cười nói; đọc sách, viết văn nhiều hơn là chạy nhảy vận động. Bề ngoài rắn dẽ nhận xét: một chàng tri thức phần nhiều có cái vẻ năng nhọc, chậm chạp, nếu không phải là một người héo hàn; con mắt lúc nào cũng lú lị, nhìn vào cõi xa xăm như đang chăm chú nghĩ đến một việc gì; một số đông sờn bị cản thi nên mắt đeo kính trắng; mồm luôn luôn là nầm đọc những câu văn La-tinh, Anh văn hoặc ngâm nga những câu thơ hay của các thi sĩ trú danh về thời cổ; và cuối cùng có cái đặc điểm nhất là không thích giao du với các bạn cùng trường. Chăm chỉ học hành và không thích chơi bởi như vậy không phải là một cái tài nực, và cũng không phải là « lợ » như các bạn trong lớp học thường thường, uy rằng các bức cha mẹ rất hời lòng về cử chỉ tính tình của con

mình. Song le, tuy vừa lòng đến đâu, các bức cha mẹ đó cũng nên nhớ rằng, bắt cứ cái gì thiên quá về một mặt cũng có hại; và những chàng tri thức mầm mực đó nếu suốt đời chỉ biết có đọc sách và nghĩ ngợi, còn ngoài ra không vận động, tập luyện gì thì thân thể sẽ yếu đuối, các cơ thể trong người sẽ lười biếng chậm chạp và người sẽ trở

nên ốm yếu, khô sỏ. Không những vậy, nếu cứ như thế mãi, thì về sau này, dù thông thạo, với giới đến đâu, dù trong óc có chứa chục trăm kinh van quyền cháng nữa, mà nếu chỉ thiếu một cái sức khỏe trung bình thì cũng không thể có nổi những sự hoạt động, sự mẫn liệt, sự nhanh nhẹn để áp dụng cái học của mình vào những công việc có ích. Quá lầm rồi cũng chỉ đến làm nỗi cho « no bụng, ấm vợ con » là cùng, như là vẫn thường buồn đầu nhàn xết thấy trong những bạn « nhân tài » mà xã hội ta đã sản xuất ra từ trước đến nay.

Vậy thì chỉ có một cách giản tiện nhất là đổi với những bạn tri thức trẻ tuổi đó, ta cứ kể cho họ chăm chỉ học tập như thường, nhưng tăng ngày ta bắt buộc họ phải bỏ ra một giờ đồng hồ để luyện tập thân thể thật hàng ngày, và cần thân cũng như lúc họ đọc sách. Sự tập luyện này không có cái mục đích tạo họ nên những lực sĩ, võ sĩ hoặc võ địch về môn thể thao nào, mà chỉ cốt làm cho họ tránh xa cái bệnh Táo Bón, làm cho sự hô hấp được điều hòa, mạch máu

được lưu thông. Với sự luyện tập thân thể hàng ngày, họ sẽ sống một cách khoẻ mạnh sảng sướng, bình tĩnh và sau này, với một tài học lối lạc, với một bộ óc xem rộng, nghĩ xa ở trong một cái thân thể trung bình, nhanh nhẹn, đầy nghị lực, dẻ hoạt động, và hăng hái, chắc chắn họ sẽ không đến nỗi vô dụng như những « hi vọng của quốc gia » mà ta đã từng thấy từ trước đến giờ.

B. Hạng Đại Thể Thao gia. — Trái hẳn với hạng Tri-thức cần mẫn là hạng Đại-thể-thao-gia. Hạng người này đã hiểu làm mất cái mục đích cao quý của Thể-thao; thể nghĩa là đáng lẽ chỉ nên coi các môn Thể-thao như là những giải trí có ích lợi, những mảng vui đồng thời đích là để giữ cho sức khỏe được tráng bắng, thân thể cường tráng để mà làm việc, họ lại coi các môn Thể-thao và sự cởi bỏ phòng túng như là mục đích duy nhất của em: « Tôi họ ; và » Tôi ngày ấy sang ngày khác, ngoài những sự đá bóng, đi bộ lội, cưỡi xe đạp ; rong phô, đánh nhau với các bạn hữu, họ không còn trường giái đến công việc khác nữa. Họ chậm và lười, với cái tuổi 19, 20, họ vẫn quanh quẩn

ở vòng sơ-học. Không bao giờ đọc đến sách, il suy nghĩ, với cái học vẫn hép hỏi, giờ giảng của họ, họ có cái khuyễn hướng lợ cho là trung tâm điểm của Vũ-trụ và có những diệu bộ tỏ ra là người vô giáo dục — Hạng tuổi trẻ này rất dễ nhận xét. Đì dứng khệnh khặng, uốn ngực, vung chân, vung tay, bộ mặt vênh vao, các lắc, nhìn những người đi đường một cách sống sượng, hồn sует ; ở trường học,

Tại Phố Quan Thánh số 146 Hanoi
Cam doan làm mất hanh
Benh Tao

Bung lỏn sẽ thon di, yếu sẽ khỏe lên. Bằng cách Luyện-Tập Thân Thể dưới quyền giám đốc của Nguyễn Hợp-Vỹ

Hanoi...
36 phố phường

(Tiếp theo trang 5)

Hình như chỉ có người khách mới biết cái thuật làm cho bột được nhẹ, và sopping, bằng cách cho men. Cho nên chiếc bánh bò chè của chủ khách trên kia ăn rất nhẹ nhàng, với một cảm tưởng rất dễ tiêu, vị bánh hơi ngọt, thơm thơm, bột rào và bông như sợi lơ. Có thể cần một miếng to, nhưng rút lại vẫn vừa miệng, và đủ nóng bắc hơi để tỏa ra mùi gạo mới. Kè là một thứ quả đậm tẩm huối sớm thì rất hợp, rất thanh.

(Tiền đây, tôi nhắc đến thứ cháo heo buổi sớm cũng của người khách bán. Thứ cháo tên là « bạc chúc », gạo nhỏ biến và mịn như nhung, thỉnh thoảng điểm cái vị thơm mát của ý dĩ, và cái vị bùi của thảo quả. Hoặc ăn cháo khồng, hoặc ăn với « dầu chạc quẩy » một thứ bánh bột mì rán vàng và phồng, mà cái béo ngậy và sự ròn tan ra hòa hợp rất kín đáo và rất mỹ thuật với cháo loãng. Trong thức quà buổi sớm đó, có một cái nhỏ nhắn, tê nui, và thanh tao; chỉ những người nào sau một đêm mệt nhọc, đương háo nước, mới thường thức được hết.)

T. L.

trên gheo, nói xin các ông giáo, tìm cách gây gổ với tất cả các bà, học không đồng ý với mình ; đi đứng ở ngoài đường thì nghênh nhang, khảng khayo, « rẽ không tha, già không thương » ; không bỏ một cơ hội lối nào để uổng trong gheo, nói tức một ng. Vì khát hoặc tỏ ra những cử chỉ của người dễ linh đến đâu cũng không thể tha thứ được.

Tôi chắc có rất nhiều người đồng ý kiến với tôi rằng không có cái gì cho ta những cảm tưởng lối đẹp bằng khi gặp một thanh niên học giỏi, thông minh, lễ phép, có giáo dục mà lại khỏe mạnh, với lối tài, nhảy cao, chạy xa, thân thể cường tráng, đẹp đẽ, cân đối ; nhưng trái lại, cũng không có cái gì làm cho ta khó chịu và bất mãn bằng mồ ; mọi khi ta bị cái nực gấp một chàng trai tuổi với một bộ mặt các lắc nhảng nháo, nghênh ngang và cử chỉ tỏ ra người thiếu giáo dục.

Đối với những Đại-Thể-thao-gia này, sự giáo dục hoàn toàn lại là cả một vấn đề quan trọng ; song điều giản dị nhất là tất cả các môn Thể-Thao và Luyện-Tập-Thân-Thể đều mất hết những sự ích lợi, mà lại còn nguy hiểm nữa, vì với những danh từ võ địch của môn này, đại-lực-sĩ trong môn kia càng làm cho họ đi xa dần lê phái và tính đê chiu. Điều cần nhất là hãy tìm hết cách đưa họ đến sự điểm tinh và trao vào tay họ những cuốn sách hay họ thuộc về loại Nhân-Chủng học (Culture Humaine). Khi họ đã bắt đầu tìm thấy Lý-Trí, nhận xét lấy cái lề phải của sự sống, lúc đó sẽ có nhiều cách làm cho họ « cái là quy chính » được.

(Còn nữa)

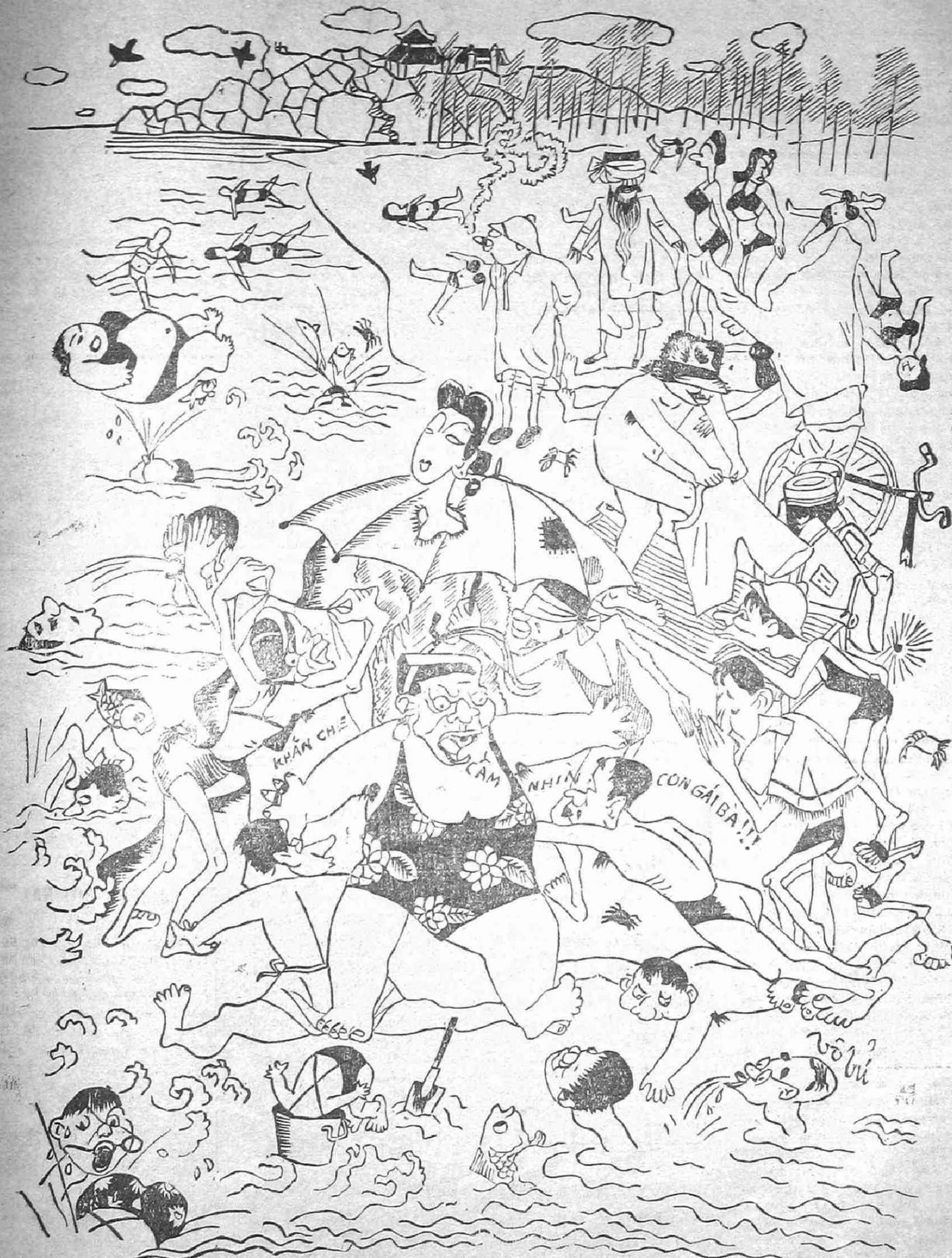
NGUYỄN HỢP VĨ

KỶ SAU :

C.—Hạng truy-lạc

BĀI BIỀN SĀM - SƠN

(phóng sự il loli) của TÔ-TÚ

Hát A-dào CHUYÊN XA GẦN

(Tiếp theo trang 5)

(Tiếp theo trang 6)

Hai thứ tiếng khác nhau như thế thì phải có hai lối hát khác nhau, một dẳng thi mạnh mẽ dũng lược, nghiêm khắc, một dẳng thi dịu dàng êm ái. Một bài hát Đức mà hát lối Ý thì nghe nó rất lố lăng, mà nếu lấy một bài của Donizetti (người Ý) dịch ra tiếng Đức thì cũng thế — một bài dịch ra sẽ làm mất một nửa cái tính cách mỹ thuật của nó đi. Và dù một ca công có tài đến thế nào mặc lòng, mà càng có tài thì lại càng thấy lạc đường, ngập ngừng trong khi hát một bài hát mà giọng hát với thứ tiếng nói không hợp nhau (Lavignac-Education musicale).

Đọc xong đoạn này tôi chắc có nhiều bạn muốn hỏi tôi rằng: cách hát của thứ tiếng nói Việt-nam thì thế nào?

Tôi không cần phải nói đến cái tính cách đặc biệt của tiếng nói người mình vì ai cũng biết rằng tiếng annam có mấy dấu về thanh: huyền, ngã, hỏi, nặng, sắc, nó khiến cho một âm của mình khi nói cao giọng lại có một nghĩa và thấp giọng lại có một nghĩa, v.v...

Tôi chỉ xin kể mấy cách hát đặc biệt mà tôi nhận thấy ở trong lối hát A-dào, một lối âm nhạc do tiếng nói annam « đê » ra:

Tiếng hát ngân dài không mấy khi được đều đặn, thường bao giờ cũng chập chờn lây lên hay lây xuống. Bắt giọng vào hát thì ít khi bắt vào tiếng chính ngay, mà bắt ở dưới lên hay ở trên xuống. Dì từ tiếng nô sang tiếng kia thì ngân dần dần lên hay dần dần xuống (không kèm khi hát nhanh), khi ngân thì dùng âm « y » hay « u » thay cho âm chính của tiếng hát. Giọng hát hay lên cao tận sức và bao giờ cũng lấy sương cuồng mũi (fosses nasales) làm chỗ cho tiếng nó vang (résonnance), cũng vì thế mà ta thấy ca nương ngâm miện mà vẫn ngân được (dừng nhầm với giọng óc) (voix de tête) chứ không như hát tây phải há mồm và lấy ngực làm chỗ cho tiếng nó vang. Còn lúc ngừng hát làm khi lại dùng cuồng trùi, đánh ngút hơi lại.

Sau khi nhận thấy cách hát đặc biệt của người Annam mình thi tôi tin rằng lối hát bài tây tiếng ta một ngày kia sẽ mất dần đi và những bài hát annam sẽ không bao giờ mất cái tính cách của nó.

(Còn nữa)

Nguyễn-xuân-Khoa

Muốn xây dựng theo Khoa Học và Mỹ-Thuật, lại không tốn phí, các Ngài ở xa gần, hãy đến hay viết thư hỏi :

**Kiến - Trúc - Sư
Tử - Nghệ**

Hanoi - 21 bis Rue Jean Soler
Téléphone 1228

Bao giờ các Ngài cũng được vui ý

Kiểm duyệt bỏ một bài

L.T.

— Em ơi, hôn anh một cái!

Báo mới

Truyền tin, báo hàng ngày chuyên việc thông tin tức, do ông Giang Văn Chánh chủ trương, đã ra số đầu ngày 14 Juillet vừa qua. Tòa soạn và trị sự 81-83 Bd de la Somme, Saigon.

HỘP THƯ

Ô. Nguyễn Hòa, Quảng Ngãi — Cố nhận được ngân phiếu 2p.00. Báo vẫn gửi liên tiếp.

Ai có nhà và đất
ở Hanoi hay các tỉnh
muốn bán, biên thư hỏi :

M. Long

18, Amiral Courbet Hanoi

— Giangi đến rầm thì giangi tròn bắc a.

— Thế còn răng tôi, bác xem : đã bao nhiêu rầm rồi mà không tròn.

Người vợ già

(Tiếp theo trang 9)

Trán trừng trừng nhìn con bằng hai mắt ác nghiệt :

— Làm sao mà khóc ? Tao mới nói thế mà đã nức nở ngay được !

Chỗ khẽ liếc mắt nhìn vợ :

— Sao cái giỗng nhà này mày mưu trước mắt thế !

Đứa con sợ quá, cố nghẹn nín, không khóc ra tiếng ; nhưng nước mắt vẫn dòng dòng trên hai má, làm rớt chiếc áo cộc, ở hai bên ngực. Trán hùng hổ đứng dậy, hất chiếc ghe đang ngồi ra một bên, rồi nắm lấy đứa con :

— Đã muốn khóc thì 'ao cho khóc ! Khóc ! Khóc đi !

Sau mỗi tiếng dó là một cái tát mạnh, thành vệt trên má đứa trẻ. Người mẹ thương con quá, liều thân chạy xô lại, ôm lấy con và cố đánh bạo nói lại chồng :

— Định đánh chết nó hay sao ?

Trán rời đứa con, quay lại, tát liền ngay vợ một cái và quát :

— Đánh chết nó và đánh chết cả mày nữa cho ông thoát nợ !

Nói xong câu đó, chàng bỗng thấy lòng tháo cỏi, người nhẹ nhàng, hơi sung sướng. Vì hình như đó là một câu chàng vẫn rốt kin tận dây lòng và nay chàng mới có dịp buông thả. Chàng yên lặng, ngồi suy nghĩ : chàng mang mang thấy rằng có lẽ những tiếng trên dây chàng đã dùng để thò lò hết cái áo ướt lòn bạo, cái ich kỷ chua chát của lòng chàng hơn là để tố sự giận giữ trong chõe lát, vì không bằng lòng vợ và con.

MẠNH-PHÚ-TU

CABINET D'ARCHITECTE

LUYỆN, TIẾP, ĐỨC

42 Borgnis Desbordes, Hanoi

Téléphone : 679

N.N. nói chuyện

(Tiếp theo trang 14)

2) Những người như thế nào, ở vào trường hợp nào thì được phép xin? Từ pháp bảo trợ để lấy quyền lợi của mình và xin ở đâu ?

— Nghèo không có tiền theo kiện là đã có quyền xin tư pháp bảo trợ. Xin ở Phòng Tư pháp bảo trợ và gửi đơn cho Ông Biên-lý. Nhờ định theo một tờ nhận thực là nghèo và không chịu thuế do tòa Biên-lý phạt.

Quang Ngọc Banot — 1.) Tôi thuê lại một phần nhà của một chủ trương hiện vẫn ở tuôn dãy (ở phần của họ). Bây giờ người chủ trương ấy có thể đòi tôi trả nợ không ? Vâng phải vui vào cơ gi ? Tháng sau tôi cũng trả tiền sống phẳng.

— Người đi thuê lại đối với người chủ trương không khác gì người chủ trương đối với chủ nhà. Nếu tháng nào cũng trả tiền sống phẳng thì không thể hổng dung đuổi đi được.

2) Hai người bạn trai đều có em gái. Họ tên lấy em gái của nhau. Như thế có thể lấy được không ? Vâng hai người bạn trai phải gọi nhau bằng gì cho tiện.

— Sao lại không thể được ? Không có điều gì ngăn cản khi hai người bạn trai lấy em gái của nhau cả.

Còn về cách xưng hô, thì chỉ có gọi nhau là bạn như cũ là tiện hơn cả.

Nguyễn Đức Trọng, Bắc Ninh — Nhà tôi vốn tên riêng khé, nhưng vì ở vào chỗ thân quen tên khé hay bị quản gian dồn đó, tôi muốn mua một khẩu súng để giữ nhà có được không.

— Hiện giờ, nhà nước có lệnh thu giấy phép giữ súng — dù là súng di săn — thì không thể xin phép mua súng được.

CẨU Ô

Tìm việc làm

— Sức học năm thứ tư ban Trung học, dùng đòn, châm chích. Muốn tìm một việc làm, hoặc dạy học, hoặc làm thư ký hằng buôn. Việt thư hỏi, Ngõ quang Liệu 27 Rue des Ecoles, Quảng Yên.

— Trẻ tuổi dùng đòn, cù bằng tũ tài ban văn chương, muốn tìm nơi dạy học tư gia. Viết thư cho M. Phạm Hùng, cháu Đoàn Hùng, Phú Thọ.

— Cours particuliers de français et de mathématiques dirigés par un groupe de bacheliers et de diplômés. S'adresser à M. Tú, 1, Voie 34, Hanoi.

TỦ SÁCH ĐỜI NAY

CON MỘT SỐ RẤT ÍT

THÙA TỰ của KHAI-HUNG Op.60
MAI HƯƠNG và LÊ PHONG
của THÉ-LŨ Op.55
NGÀY MỚI của THẠCH LAM Op.55
SÁCH HỒNG ông BÙ BÈ Op.10
CON CÁ THẦN Op.10

MỚI RA

CON DƯỜNG SÁNG

của HOÀNG ĐẠO Op.50
CUỐN SÁCH (Sách Hồng số 3)
của THẠCH LAM Op.10
TRƯỚC VÀNH MÓNG NGƯA
(Mới in lại) của HOÀNG ĐẠO Op.85

SẮP RA

CÁNH HÀNG HOA (Tái bản)
LẠNH LÙNG (Tái bản)
HAI THÚ KHÔN
(Sách Hồng số 4) của THÉ LŨ

Ngày Nay

TÒA SOẠN VÀ TRÍ SỰ
80 Grand Bouddha
— HANOI —
— Téléphone 574 —

Giá báo mỗi số Op12

Một năm : 4p60

6 tháng : 2p40

Ngoại quốc và các công sở 10p 1 năm
Mandat và thư xin gửi cho :
M. le Directeur de la Revue
Ngày Nay — Hanoi

Lâm nhà nên dùng
gỗ

TÁU CAÔI CHO

viết thư bởi :

DINH VĂN TƯỞNG

Fournisseur de Bois

Tél. 14 Bến-Thủy (près de Vinh)

HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH

Nhân các bà tới kỳ ở cữ!
Muốn lót tưới nén giữ máu da!
Hoa Kỳ Rượu Chồi nén soa!
Dung nhan lại thấy đậm đà hơn xưa!
Vừa giản huyết, lại vừa rắn cốt!
Vé doan-trang đẹp tốt như không,
Ngày xuân càng đượm sắc hồng.
Càng tươi máu thẩm, càng nồng
tâm yêu.

Giới thiệu bạn gái
Đào-Thị HỒNG-LỢAN

Sây-sập-zì

Ấy là tên mà các bạn láng cho đặt cho thuốc cường dương Quêng Tự (42). Thuốc bài chẽ ở bên Tứ, kiến hiệu ngay tức khắc, nó giúp cho đàn ông được hoàn toàn mẫn nguyên trong việc giao tình. Rất có ích cho những người bị liệt dương, di tinh, mộng tinh. Mỗi lọ giá 1p.
Gửi linh hóa giao ngân

dào-lập

97, Hàng Gai, Isulu

Thuốc sán sơ mít

Rất thắn hiệu, Số 26. Giá Op.70

Mắc bệnh sán, hay đau bụng vật, hay ăn của ngọt, hổ dou là đau, đi ngoài thường theo ra con trùng như sán mít lẩn với phân, có khi tự nhiên ra ở quần, rất là bần thần, nếu không chữa, trùng sán ngày một nhón ra, sán người ngày càng yếu dần, sinh chứng đau sỏi hai cạnh sườn, mà thiệt mạng, uống thuốc này cam đoan trong hai giờ, ra ngay con trùng giải 12 thước, khỏi hẳn. Các ngài có mua xin mua cho được. Thuốc sán sơ mít Thành-xá (dầu hiệu con voi) giá Op.70 mấy là thứ thật kẽm nhôm thuốc giả sống vào thêm hại.

Thuốc run

Rất cứ người nhún hay trẻ con, mắc bệnh run-dũa hoặc run kim, hay tra nước rã, đối hay quấn đau bụng, uống thuốc này buổi chiều ra hết run không phải tay. Giá mỗi gói Op20.

Thuốc bò dạ dày

Uống thuốc run hoặc thuốc sán của bẩn đường, đã ra hết rồi, nên uống thêm thuốc này, cho bò bò dạ dày, và giết hết vi trùng và trứng của ran sán còn sót lại, thì không bao giờ mắc bệnh run sán nữa, người chóng trở nên mạnh khỏe béo tốt. Thuốc này có đặc tính chữa bệnh: **Bau dạ dày**, ăn chậm tiêu, hay đầy hơi, đau tức ngực, đau xuyên cạnh sườn, đau ngang thắt lưng, khi đau khi không, như già cách, uống thuốc này một bôp bót ngay, ba hộp khỏi hẳn. Giá 1p60. Các thứ thuốc kẽ trên hiện có bán tại

Nhà thuốc THANH - XA

73, góc phố hàng Thiếc và hàng Nón — HANOI

Ngoài cửa treo cờ vàng

Ở xa mua linh hóa giao ngân.

Đại lý: — Haiphong: Mai-linh, Nam-dinh: Việt-long, Hai-duong: Quang-huy, Bắc-ninh: Vịnh-yên, Sơn-tây, Tông: Quỳ-lợi, Việt-trí: Văn-lợi, phố Việt-lợi, Vịnh-yên: Ngọc-tàn, Phúc-yên: Thành-phong, Phú-thọ: Tế-hòa-duong, Hả-dông: Thành-xá cửa chợ, Hồng-gay: Đại-thành, Thái-nghèo: Quảng-thành, Hòa-bình: Kim-long, phố Đồng-nhân, Thành-báo: Thái-lai, Ninh-bình: Ich-trí và đại lý rượu Vạn-vàn, Vinh: Sinh-hny, Huế: Đức-thanh, Viêntiane: Việt-bảo, Công-bý: Mai-linh rue Vernaz.

Và khắp các tỉnh những nơi treo biển đại-lý Thành-xá đều có bán.

C'est écrit :

Tôt ou tard vous achèterez des chemises à col **Baleine** et **Trubénisé** chez votre chemisier spécialiste

THUAN THANH LONG

15, — Rue du Riz — Hanoi

SUCCURSALE

154 — Rue du Coton — Hanoi

Thuốc Quân và xi-gà

MELIA

hút êm đọng
và thơm ngon

Đại-lý độc quyền L. RONDON et Cie Ltd
21 Boulevard Henri Rivière — Hanoi

THUỐC TRƯỜNG-SINH NGÂM RUỘT

Cao bồ-cốt, tặc-kè, Sâm, Nhúng, Tầm gửi cây giàu, cao Kim-anh, Cam-khởi tử, Tô-hop-hương, Bóng-trứng bá-thảo, và nhiều vị thuốc bồ qui giá theo trong bài thuốc Trường-sinh Gia-truyền chế luyện thành bánh thuốc này. (Dùng rượu ta, rượu ty hay rượu vang tốt mà ngâm). Hương-vị rất thơm, uống ngon tuyệt trần, không có rượu thuốc, rượu bồ nào ngon bằng. Uống rượu này ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí, nhớ lâu, bồ tinh, sinh huyết, nhan sắc quang nhuận, trừ được các tật bệnh, suối đời mạnh khỏe, trẻ mãi không già. Bởi vậy gọi là « Bánh Trường-Sinh ».

Người khỏe mạnh uống càng tăng sức khỏe, người nào yếu đau như kề dưới đây uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả : Những người đau mỏi khói, các bà sau khi mới sinh nở, người ở nơi nước độc, người bị bệnh ngã nước, bệnh phong tênh, bệnh ho, hen, xuyễn, bệnh thở, bệnh vàng da (cả trong lòng trắng con mắt cũng vàng) bệnh tê thấp, bệnh nhức xương, bệnh ăn không tiêu, ngủ không được, bệnh di tinh, mộng tinh, thận hư, đau lưng, bốc hỏa, các ông giao hợp yếu, các bà huyết xấu, kinh không đều, ra khí hư, những người dài tien không đều, nước tiểu không trong, uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả.

CÁC CÁCH DÙNG : Hộp lớn (giá 1p.00) ngâm thành 3 chai (litre). Hộp nhỏ (giá 0p.35) ngâm thành một chai (litre) trong một ngày là dùng được. Mỗi chai rượu bồ này dùng giá 3p.00, uống hết lại chế thêm rượu vào cho đến lúc nhất thi thôi. Nếu muốn đặc, muối tốt, ngâm thật nhiều bánh thuốc, il rượu, sẽ thành một thứ rượu khai vị (aperitif) rất quý để uống trước khi ăn cơm và trước khi đi ngủ rất đỡ, mà lại có đủ sức trút được các bệnh từ uể dại kẽ trên. Nếu chỉ cần ngon rượu để uống được nhiều khay say, không mệt, không bốc nhức đầu thì ngâm thật ít thuốc và nhiều rượu. Nam phụ lão ấu và người có thai đều dùng được. Trước khi ngâm rượu bồ bao sáp đi. Xin nhận kỹ hiệu phạt 12 tay, có chánh phủ chứng nhận, của nhà thuốc Hồng-Khê.

NHÀ THUỐC HỒNG-KHÊ

Tổng-cục tại 88 Route de Hué (ngay trước cửa Chợ Hôm) Hanoi và có đại lý các nơi, là một nhà thuốc có danh tiếng của người Việt-Nam đã được thưởng bởi tinh vàng và bằng cấp ban khen. Mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỹ giấy hiệu phạt 12 tay có chánh phủ chứng nhận kèm lâm thuốc giả. Có biểu sách Giá-dinh Y-dược và Hoa-Nguỵ/ Ẩm-Nang (ở cuối lịnh hóa gioong).

Nhà thuốc LÊ HUY-PHACH

Có sách Bảo vệ gia đình biểu các ngài. Ông xa xin gửi 0p04 timbre tiền cước phí.

VẠN NĂNG LINH BỒ rất hay,

Giúp người khỏe mạnh đó đầy vang dồn.

Uống vào ăn ngủ đều ngon,

Tinh thần minh mẫn dễ con khác người.

Vạn Năng Linh Bồ 1p.00

Các cu thử hồn hồn, giàn cột lồng lết, t ăn ít ngủ, dùng V. N. L. B. sức khỏe lại ngay. Các Ngài làm việc mệt c, quản trị, mệt mỏi thè chát, dùng V. N. L. B. lập tức thấy đỡ chịu.

Các bà huyết hư, gầy yếu, da dẻ bạc nhược, phiền muộn trong lòng, bệnh vặt

luôn luôn, dùng V. N. L. B. lập tức khoan lồng. Bách bệnh đều tiêu.

Các Cò các Câu nam nữ học sinh, tinh thần quẩn bách, hay quên, hay sợ, sức khỏe không đều, dùng V. N. B. như ý.

như ý

LƯƠNG-NHÌNG BỒ-THẬN thuốc thận,

Mộng, Di Tinh lanh các phản nguy nan.

Thủ-dâm bệnh thận chan chan,

Lương-Nhìng uống đến khỏi toàn vẹn ngay.

Lương-Nhìng Bồ Thận 1p.00

Lí, mộng, lanh tinh hại cho sức khỏe, sinh ra đủ các thứ bệnh : mù mắt c, tai, khí, khí xuất thi mồi gối, quản ứng, thực là vất và dù đường, ấy chì bởi thận yếu mà sinh ra, phải lập tức cung L. N. B. T. là khỏi bệnh, mà như

đã. Thủ-dâm thực là tai hại cho tinh thần và sức khỏe, đã làm một cách khó khăn cho thận già mà hại cho đường tử tức. Nhưng ai đã mắc cái hại thủ-dâm ấy, lập tức dùng L. N. B. T. mà chữa, cho cuộn đời được tươi trẻ, trường lại được rực rỡ.

Có đại lý khắp các tỉnh và cần nhiều đại lý ở các phủ, huyện, đồn, có hòa hồng, lương tháng, điều kiện dễ dàng

Nhà thuốc LÊ-HUY-PHACH

N° 19, Boulevard Gia-Long (Hàng Giò) — HANOI

QUẢNG CÁO **GPA**
các ngài trao cho

*comptoir de publicité
artistique*

5-7 Julien Blanc
HANOI — Tel. 1254

Directeur Nguyễn Trọng Trac

trong nom và xếp đặt
bao giờ cũng có

hiệu quả

chì giùm
ai mắng **BỆNH LAO**

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khạc khắc, ho có đàm trắng, xanh vàng, mồi thối, bình nhơn có khi bị thành nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc già truyền của cụ Trịnh hải Long (nội tò ông đốc học Hào). Thuốc đã cứu đang muôn ngàn người. Có 2 thứ : thứ 5p. và thứ 3p.50. Ông xa mua thuốc gửi mandat cho ông :

TRỊNH VĂN HAO

Directeur École

Villa N° 110 Rue Vassonne

TÂN-ĐỊNH, Saigon

Soir de
Capri

48, FERBLANTIER
◆ HANOI ◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

◆

<p